

06

Guies de política educativa local

La gestió del servei públic
municipal d'escoles bressol

Primera edició:

Gener de 2020

Textos:

© Lluís Carol Andrés

Copyright de l'edició:

© Diputació de Barcelona

Edició i producció:

Gabinet de Premsa i Comunicació

Coordinació tècnica:

Gerència de Serveis d'Educació

Disseny gràfic i maquetació:

Gal·la Pascual

Dipòsit legal:

B 25253-2019

Índex

Presentació	06
--------------------	-----------

Introducció	08
--------------------	-----------

---

1. Marc general i normatiu	10
1.1. Els serveis públics municipals d'escoles bressol	10
1.2. Raons que justifiquen l'existència d'aquest servei	13
1.3. L'àmbit competencial	17
1.4. El marc normatiu que regula el funcionament del servei	20
1.5. Els serveis d'escoles bressol dins del marc general dels serveis municipals d'atenció a la primera infància	20

---

2. Estructura i recursos del servei d'escoles bressol	22
2.1. L'estructura del servei d'escoles bressol	22
2.2. Els professionals	26
2.3. Els edificis i les instal·lacions	33

---

3. Els models de gestió per a la prestació del servei	38
3.1. La gestió dels recursos humans	40
3.2. El sistema de compres, subministrament de materials i del menjar	44
3.3. La gestió dels serveis complementaris	44
3.4. Les tasques de tramitació administrativa	46
3.5. El manteniment dels edificis	47
3.6. La contractació dels subministraments energètics	49
3.7. Resum de tasques i models de gestió	49
3.8. El model de gestió a través de la concessió del servei	52

---

4. Les subvencions a escoles bressol privades i els ajuts a les famílies	54
4.1. Els ajuts directes a les famílies	55
4.2. Les subvencions a escoles bressol privades	56

---

5. La planificació de l'oferta de places i els sistemes d'accés	57
5.1. La planificació de l'oferta de places en funció de la demanda implícita i explícita del servei	57
5.2. Els sistemes d'accés equitatiu	60

---

6. El cost i el finançament del servei d'escoles bressol	64
6.1. El cost del servei	64
6.2. El finançament del cost	66

---

7. Altres aspectes sobre l'organització i el funcionament	74
7.1. El model pedagògic	74
7.2. Els temps educatius: horaris i calendaris flexibles per a la diversitat d'estructures familiars	77
7.3. La participació de la comunitat educativa en la gestió del servei	80

---

8. A tall de conclusió	84
-------------------------------	-----------

Referències normatives	86
Fons d'informació i documents d'interès	88

Annex: Referències bàsiques al marc normatiu que regula el funcionament del servei	90
---	-----------

Presentació

La guia que teniu a les mans és un material que posem a disposició de càrrecs electes, personal directiu municipal i altres persones que puguin trobar-la d'interès amb la intenció de sintetitzar breument els aspectes bàsics que cal tenir present en relació al funcionament i la gestió de les escoles bressol municipals.

El compromís dels ajuntaments amb l'educació infantil, que ha permès el desenvolupament d'una àmplia oferta educativa 0-3 de titularitat municipal, posa de manifest la contribució del món local a l'educació infantil i, en concret, a uns equipaments considerats fonamentals pel seu impacte social i educatiu en el territori. L'escola bressol és un àmbit clau de les polítiques educatives, essencial per poder donar resposta a les necessitats d'una etapa crucial en la vida dels infants i de les seves famílies que, a més, té incidència directa sobre els processos d'aprenentatge futurs i en la transició a les etapes educatives posteriors.

Per tots aquests motius, creiem que és fonamental que els responsables municipals disposin dels coneixements bàsics sobre el servei d'escola

bressol municipal, uns equipaments emmarcats dins del sistema educatiu i de les actuacions d'atenció a la petita infància que duu a terme cada ajuntament. En aquest sentit, en aquesta publicació trobareu referència a aspectes pràctics clau relacionats amb qüestions com el marc competencial i normatiu, recursos necessaris, models de gestió, fórmules de concessió, subvencions, planificació de l'oferta, estratègies contra la segregació, models pedagògics, calendaris o participació de la comunitat.

Espero que trobeu la Guia d'interès i que trobeu d'utilitat el conjunt d'orientacions que inclou a l'hora de garantir la sostenibilitat i la qualitat en la prestació d'un dels serveis municipals més demandats per la ciutadania.

Alfredo Vega
President de l'Àrea d'Educació,
Esports i Joventut
Diputació de Barcelona

Introducció

Aquesta guia, adreçada a càrrecs electes (alcaldies i regidories dels governs locals) i a personal directiu municipal, vol orientar sobre aspectes generals, de funcionament i d'organització dels serveis públics municipals d'escoles bressol. Conté un plantejament generalista, amb una estructura que pretén afavorir la reflexió sobre idees bàsiques entorn de la creació, la gestió i l'organització d'aquests serveis per part dels governs locals.

El document està inicialment pensat per a **municipis petits, mitjans o grans** que desenvolupin aquests serveis de forma única o mancomunada a través de diferents models de gestió, integrats o no en un marc de serveis d'atenció a la primera infància. La concreció, doncs, dependrà de les característiques de cada població i de l'orientació del servei.

Els **objectius** plantejats en la seva elaboració s'enfoquen a donar a conèixer, de forma bàsica, el servei públic d'escoles bressol de titularitat municipal, dins del marc del sistema educatiu i en el context dels programes generals d'intervenció municipal. Destaca alguns dels aspectes claus en referència a les possibilitats d'organització i gestió d'aquests serveis i aporta elements que puguin afavorir el debat i l'argumentació política pel manteniment, la nova creació i el desenvolupament d'estratègies de canvi en la seva prestació.

La guia no vol, en cap cas, estandarditzar models únics de gestió ni orientar en una única direcció l'oferta de serveis per a la primera infància. Ans al contrari, pretén únicament aportar informació que, amb una mirada àmplia, serveixi per **construir models i projectes** autònoms, dinàmics en el temps, adaptats a les característiques socials i a les possibilitats de recursos, propis o compartits, de què disposa cada municipi.

Dins d'aquest marc de treball, sí que està present i integrada en els diferents apartats una visió de treball transversal, en xarxa, de cooperació entre diferents agents educatius, professionals i institucions públiques, com a fórmula de possible desenvolupament dels projectes d'escoles bressol –i més genèricament d'atenció a la primera infància als municipis– que permeti un millor aprofitament dels recursos i de les sinergies de la ciutat per arribar a objectius compartits.

Les propostes s'ajusten al que estableix el marc normatiu vigent en referència al funcionament de les escoles bressol, fent una interpretació àmplia i valorant les possibilitats d'actuació que aquest marc permet. Malgrat que el servei és únicament una part de les polítiques municipals adreçades a la primera infància, la guia se centra en aquests serveis, entenent-los com a estructures de base a partir de les quals poden sorgir i es poden liderar noves iniciatives.

La guia s'estructura en **vuit apartats**:

- En el primer es desenvolupa el marc general del servei i les raons que en justifiquen l'existència, i es fa referència al marc competencial i normatiu.
- El segon i el tercer fan referència als recursos necessaris per al seu funcionament (estructura, professionals i edificis) i els possibles models de gestió.
- El quart i el cinquè diferencien els models de gestió, les fórmules de concessió i de subvencions, tant a escoles bressol com a famílies.
- El sisè posa l'accent en les maneres de planificar l'oferta i en els sistemes per garantir un accés que eviti la segregació.
- El setè parla del càlcul del cost del servei i proporciona uns apunts sobre els sistemes de finançament actual.
- Per últim, la guia incorpora algunes orientacions en referència al model pedagògic, als horaris i calendaris de funcionament i als sistemes de participació de la comunitat educativa.

01.

Marc general i normatiu

1.1. Els serveis públics municipals d'escoles bressol

Dins del sistema educatiu actual, l'educació infantil és una etapa educativa única¹ que està dividida en dos cicles:

Els serveis públics municipals d'escoles bressol o de llars d'infants –totes dues denominacions es reconeixen igual– són, dins del context normatiu, **centres que comparteixen el primer cicle d'educació infantil.**

---

¹ Preàmbul de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.

Important

Segons la llei, la finalitat de l'educació infantil ² és contribuir al desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu dels infants, proporcionant-los un clima i entorn de confiança on se sentin acollits i amb expectatives d'aprenentatge.

L'**acció educativa** de les escoles bressol ha de permetre el desenvolupament afectiu; el creixement personal dels infants; la formació d'una imatge positiva i equilibrada d'ells mateixos; el descobriment de l'entorn, de les possibilitats del seu propi cos, del moviment i dels hàbits de control corporal perquè actuïn cada vegada d'una manera més autònoma; la possibilitat d'experimentar, de relacionar-se i de comunicar-se amb les altres persones (infants i persones adultes) per mitjà dels diferents llenguatges, establint vincles i relacions amb les corresponents pautes elementals de convivència, de relació i de respecte al principi de no-discriminació.

Les escoles bressol també han de contribuir específicament a reconèixer, facilitar i fer efectiu el **compromís de les famílies** en el procés educatiu de llurs fills; garantir als infants l'estabilitat, la regularitat i també l'autoestima en relació amb tot el que aprenen; assegurar i documentar el seguiment sistemàtic; escoltar els infants; atendre al que diuen i al que fan, i facilitar-los la participació en el que els afecta per desenvolupar-ne l'autonomia responsable.³

---

² Article 2 del Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.

³ Article 78 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

Algunes consideracions a tenir en compte sobre aquest cicle educatiu són:

Malgrat que la normativa considera l'educació infantil (0-6 anys) una etapa única dins del sistema educatiu, no hi ha mecanismes formals de coordinació i transició entre el primer i el segon cicle.

L'educació infantil respon a una intencionalitat educativa, però no necessàriament "escolar". Els centres han de comptar des del primer cicle amb una proposta pedagògica específica.

Les escoles bressol o llars d'infants poden conviure i cooperar amb altres fórmules d'intervenció educativa tan intencionals i sistemàtiques com: els programes de formació familiar, els espais nadó, els espais familiars, les aules multisensorials o altres serveis més especialitzats.

Recorda

No existeix un model únic d'intervenció educativa dirigit a la primera infància. Segurament, la convivència i cooperació de diferents models en el territori local és el que pot respondre més a les necessitats socials i a les diferents estructures familiars.

L'atenció en els serveis d'escoles bressol té i ha de tenir un enfocament multiobjectiu: educatiu, social i comunitari (s'educa conciliant l'àmbit familiar, laboral i social; s'educa fent un servei d'atenció a la infància més vulnerable; s'educa per afavorir la inclusió).

Per saber-ne més

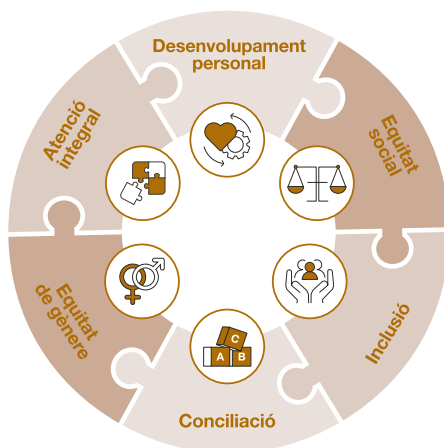

Jaume Blasco, en un estudi de l'any 2017 fet per la Fundació Jaume Bofill, afirma que “cal tenir en compte que les polítiques de primera infància intenten abordar diversos objectius a la vegada: prevenir les desigualtats educatives, facilitar la conciliació laboral, evitar la pobresa infantil, igualar les oportunitats entre homes i dones, permetre que la gent pugui tenir el nombre de fills que vulgui i, no menys important, proveir tots els nens i nenes de l'oportunitat d'una bona primera infància. Com que no hi ha política pública ni instrument que permeti maximitzar l'assoliment de tots aquests objectius alhora, cal prioritzar unes coses per sobre de les altres” (Blasco, 2017, p. 13).

1.2. Raons que justifiquen l'existència d'aquest servei

El fet que la normativa i l'àmbit competencial permeti i insti a crear un servei públic d'escola bressol municipal ja és una raó prou important perquè es dugui a terme (en parlarem en el proper punt). No obstant, podem afirmar que hi ha **6 raons clau** que, entre d'altres, justifiquen que els governs locals, aquells més propers a la ciutadania, assegurin a les seves ciutats l'existència d'aquest servei.

Quadre resum 6 raons clau

---

1. L'etapa dels 0 als 3 anys és una etapa bàsica en el desenvolupament dels infants.

L'evolució i el desenvolupament de les persones els primers anys de vida és molt important per al futur desplegament de les seves capacitats i per fixar, inicialment, el que serà el seu comportament posterior.⁴ Des d'aquesta mirada, l'educació infantil (la que fan les famílies; la que té lloc en les institucions educatives; la que aporta l'ambient i l'entorn dels infants; el joc; les relacions; les emocions; la cura...) es converteix en **un dret** al qual tothom ha de poder accedir i gaudir.

Resum

Educar en aquesta etapa no és sobreestimar, no és accelerar cap suposat desenvolupament o capacitats de l'infant. Per tant, el servei d'escoles bressol no pretén marcar un element diferencial en el desenvolupament dels infants que hi assisteixen. Són escoles on es respecta la individualitat de l'infant i de la família, on es potencia el seu creixement general i la seva interacció amb altres infants i adults.

---

2. Afavorir l'equitat educativa i social

Si és una etapa clau per al desenvolupament dels infants, cal garantir que tota la ciutadania pugui accedir als recursos educatius de forma universal. Per aconseguir-ho, és necessari assegurar una oferta suficientment àmplia i de qualitat a les ciutats i establir uns sistemes d'accés que evitin que ningú pugui quedar fora per raons econòmiques, culturals o socials. El servei d'escoles bressol és un instrument que, des dels primers mesos de vida, actua com a redistribuïdor i afavoridor de l'equitat dels infants i les seves famílies.

---

⁴ «Això és precisament el que fa el cervell dels infants entre els 0 i els 3 anys, preparar-se pel que vindrà i adaptar-se al seu entorn: adquirir la «consistència» i la «plasticitat» neural necessàries per a la resta de la seva vida. En aquestes edats s'estableix literalment la coherència entre les parts del cervell, especialment a l'anomenada escorça cerebral, el funcionament de la qual genera i gestiona la ment de les persones durant tota la vida» (David Bueno, 2019, p. 122).

---

3. Vetllar per la inclusió

El servei d'escoles bressol pot garantir la inclusió de tots els infants a partir dels primers mesos de vida. A banda d'afavorir que qualsevol infant de la ciutat amb problemes de desenvolupament sigui diagnosticat i es pugui iniciar una intervenció específica abans del procés d'escolarització, les escoles bressol poden ser claus per promoure unes institucions educatives inclusives, com a **espais de diversitat**, per avançar en el discurs que la suma d'allò divers és sempre més enriquidor que la uniformitat.

---

4. Assegurar la conciliació laboral, familiar i social

Les famílies (enteses com a estructures molt diverses) han de poder tenir la tranquil·litat que tenir i educar un fill pot ser del tot compatible amb l'oportunitat de treballar, de desenvolupar-se professionalment, de formar-se i de mantenir la seva participació social.

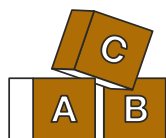
Els municipis han de permetre que les famílies, independentment del seu capital econòmic, cultural o de la seva xarxa de suport familiar proper, puguin tenir, adoptar o acollir infants, sabent que existeixen uns recursos públics que afavoriran aquesta nova situació.

Resum

Conciliar no és únicament deixar els infants en algun lloc per anar a treballar, sinó també poder deixar temporalment part de la feina per dedicar-se a la seva cura. Aquesta mirada, però, cal plantejar-la com un objectiu de millora laboral i social a aconseguir, però no ha de servir per culpabilitzar cap situació en què la feina es converteixi en una eina imprescindible per tenir una vida lliure de pobresa o per avançar en l'equitat.

---

5. Avançar en l'equitat de gènere

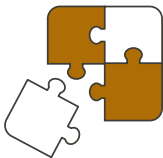

Els problemes de conciliació laboral, familiar i social són clarament desiguals entre homes i dones. És fonamental que el servei d'escoles bressol es converteixi també en un important mecanisme per avançar en les polítiques d'equitat de gènere, en contribuir a la **distribució més equitativa** de les responsabilitats de cura i educatives dels fills entre homes i dones.

Avançar en equitat, però, no és sinònim de reduir el temps que els pares poden dedicar als seus fills, sinó d'establir una organització del servei prou flexible que afavoreixi trobar un equilibri entre els drets de l'infant a estar acompanyat dels progenitors en el seu procés de desenvolupament a la vegada que afavoreixi el desenvolupament professional i social de les dones en termes d'igualtat.

---

6. Promoure una atenció educativa i social integral

Per últim, el servei municipal d'escoles bressol afavoreix un model més comunitari d'entendre l'educació. El lideratge que pot exercir el servei i la seva capacitat de connectar i **crear xarxes** (d'agents de salut, del lleure, dels serveis socials), de coordinar accions i serveis, de proposar programes de formació integral a les famílies i d'atendre els dubtes i els neguits (en un context d'intercanvi i aprenentatge compartit), ajuda a reforçar un model més comunitari, de més "empatia social", per afavorir els processos de desenvolupament educatiu i social en aquesta etapa, i de retruc en d'altres posteriors.

1.3. L'àmbit competencial

Intentar explicitar quines són o no les competències municipals en qualsevol tema d'intervenció social i educativa obté quasi sempre una resposta de grisos més que de blancs o negres. Els governs locals actuen per millorar la qualitat de vida als seus pobles i ciutats, amb intervencions properes i tangibles, derivades de demandes i necessitats quotidianes. Dins d'aquest marc, parlar de competències jurídiques no sempre permet aclarir les obligacions i les possibilitats de les intervencions.

Tot i això, en l'educació infantil, la **normativa** sí que ha precisat en els darrers anys quin pot ser el paper dels governs locals.

Normativa

Les **lleis de règim local**,⁵ amb un àmbit competencial inicial que va ser limitat posteriorment per les modificacions establertes per la Llei 27/2013,⁶ no atribueixen als municipis competències pròpies en el primer cicle de l'educació infantil. Sí que preveuen, però, la delegació en els ajuntaments d'algunes de les competències atribuïdes als governs de les comunitats autònomes i, dins d'aquestes, **la creació, el manteniment i la gestió** de les escoles infantils d'educació de titularitat pública de primer cicle d'educació infantil.

La **lleï de creació de llars d'infants de qualitat**⁷ estableix que les llars d'infants de la Generalitat i les de les administracions locals constitueixen la xarxa de llars d'infants de titularitat pública de Catalunya i que el Govern, en coordinació i col·laboració amb els ajuntaments, ha d'impulsar el desenvolupament de l'esmentada xarxa amb la finalitat d'assegurar una **oferta suficient** per a la població menor de tres anys que sol·liciti una plaça en qualsevol lloc del territori de Catalunya.

⁵ Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local i Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

⁶ Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local.

⁷ Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat (article 1).

Les lleis orgàniques que regulen el dret a l'educació⁸ tampoc aporten cap referència directa. Defineixen l'educació infantil com a etapa única, estableixen la possibilitat d'establir convenis amb corporacions locals per assegurar l'oferta de places en el primer cicle d'aquesta etapa i insten les administracions públiques a desenvolupar progressivament una oferta suficient de places en el primer cicle d'educació infantil, cooperant entre elles i amb altres entitats.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya,⁹ fa, per primera vegada, una referència més explícita. Malgrat que la Generalitat té competència exclusiva en educació infantil, i això comporta que és aquesta administració la que pren decisions sobre els òrgans de participació, els continguts educatius, la regulació dels centres, i també la definició de plantilles, titulacions i especialitzacions, els governs locals tenen competències pròpies sobre la **planificació, l'ordenació i la gestió de l'educació** infantil.

El decret pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres a Catalunya¹⁰ ja va determinar la possibilitat de delegar competències als ajuntaments. Malgrat que la Generalitat es reservava les competències d'exercir la potestat reglamentària sobre la matèria, demanar en qualsevol moment informació sobre la gestió dels serveis, enviar comissions i formular requeriments per a la correcció de les deficiències que es puguin observar, possibilitava delegar, mitjançant convenis inicialment de caràcter indefinit, les competències relacionades amb:

- el procés de **preinscripció** i admissió d'infants,
- la resolució dels expedients d'autorització, de cessament d'activitats, de modificació de l'autorització i de revocació de l'autorització de les **llars d'infants privades, i**
- **els consells de participació** (actuals consells escolars).

---

⁸ Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (article 15).

⁹ Estatut d'autonomia de Catalunya, aprovat el 2006 (article 131.2).

¹⁰ Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres (article 20).

Per últim, la **Llei catalana d'educació**¹¹ defineix i regula el primer cicle d'educació infantil a Catalunya, i ratifica i amplia alguns dels àmbits d'intervenció que ja s'havien establert al decret, com:

- la participació en els procediments d'admissió dels alumnes (criteris generals de prioritat),
- la participació en la definició dels continguts educatius,
- les característiques dels centres, la determinació dels requisits exigibles a les instal·lacions, i
- la capacitació que ha d'acreditar el personal educador.

Es parla de la **possibilitat de delegar competències** per crear, organitzar i gestionar centres públics que comparteixin el primer cicle d'educació infantil.

Important

En relació amb el **finançament**, la llei estableix que el Departament d'Ensenyament ha de subvencionar la creació, la consolidació i el sosteniment de places per a infants de zero a tres anys en llars d'infants de titularitat municipal, garantint les condicions bàsiques de qualitat.

En resum, si bé la normativa actual no és del tot explícita en considerar directament el primer cicle d'educació infantil com una competència exclusiva i obligatòria de les administracions locals, sí que, a Catalunya, l'Estatut, la Llei d'educació i la Llei de creació de llars d'infants de qualitat li atorguen competències pròpies en els àmbits de la planificació, l'ordenació, la possibilitat d'assumir-ne la gestió i en regulen el possible finançament.

---

¹¹ Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (articles 20, 47.6, 56, 159.4, 198 i disposició addicional vint-i-dosena).

1.4. El marc normatiu que regula el funcionament del servei

El marc normatiu a tenir en compte és, segurament, molt ampli, ja que en la gestió del seu funcionament intervenen molts elements diferenciats i, per tant, està sotmès a l'aplicació de normatives molt diverses (vegeu l'annex).

Per a la gestió del servei, cal tenir en compte les **diferents normatives** que actualment regulen:

- El fonament d'aquest dret: educació, equitat i protecció a la infància
- Els aspectes d'organització i estructura d'aquest cicle educatiu
- Els aspectes associats a la selecció, la contractació i les condicions laborals dels professionals que prestaran el servei
- Els aspectes referits a la salut i la seguretat
- Els procediments de contractació dels serveis i subministraments
- L'establiment de preus públics
- Les subvencions a centres i a famílies

1.5. Els serveis d'escoles bressol dins del marc general dels serveis municipals d'atenció a la primera infància

Segurament és difícil d'explicar la funció del servei d'escola bressol de forma diferenciada de la resta de polítiques públiques i de serveis adreçats a la primera infància. També seria un error creure que les escoles bressol són l'únic servei necessari per aconseguir una intervenció global en aquesta etapa, que ens faci avançar en els objectius apuntats en aquesta guia.

Per tant, cal entendre que els serveis d'escola bressol són una **part d'un conjunt** divers de serveis adreçats a la primera infància, que, adequats a les característiques del nostre entorn, poden coexistir amb d'altres.

Com que aquesta guia té una limitació i se centra en concret en les escoles bressol, no aprofundeix en aquests altres serveis. Cal, però, fer esment a **dues reflexions**:

- D'una banda, cal ser conscients que les escoles bressol, per més flexible que sigui la seva estructura en organització, calendari, horaris i funcionament, no podran donar resposta, per si soles, a les múltiples necessitats d'atenció educativa i social a la primera infància. Per tant, cal planificar l'existència d'altres serveis com poden espais familiars, espais nadó, tallers, *bebeteques*, parcs infantils, mainaderes, programes de formació familiar, aules multisensorials, i segurament un llarg etcètera que s'anirà construint en els propers anys.
- D'una altra banda, també cal pensar que en l'aparició de nous serveis, les escoles bressol poden tenir un important paper d'impuls, coordinació, seguiment i lideratge de projectes. Així doncs, consolidar inicialment una xarxa d'escoles bressol a la ciutat, a més de garantir un servei bàsic per a la ciutadania, pot ser una bona fórmula per incentivar i garantir la sostenibilitat de serveis que, en paral·lel, afavoreixen la diversitat i flexibilitat de les polítiques adreçades a la primera infància.

02.

Estructura i recursos del servei d'escoles bressol

2.1. L'estructura del servei d'escoles bressol

L'estructura de l'oferta del servei d'escoles bressol del municipi està condicionada pel projecte, per les característiques demogràfiques i socials, l'existència d'altres serveis públics o privats d'escoles bressol o d'atenció a la primera infància, la planificació de places (en parlarem a l'apartat 6) i la possibilitat de disposar de recursos i equipaments.

A excepció de les llars d'infants rurals (municipis de menys de 2.500 habitants), cal assegurar des de la normativa unes **estructures mínimes** que, d'acord amb la capacitat simultània autoritzada, han de garantir un grup, de manera diferenciada, per a cadascun dels tres trams d'edat.

Exemple

Llar d'infants d'un màxim de 41 places

Grup d'infants de 0 anys	Grup d'infants d'1 any	Grup d'infants de 2 anys
Màxim de 8 places	Màxim de 13 places	Màxim de 20 places

L'augment de places en la mateixa escola bressol ha de tenir un **creixement progressiu**, vetllant sempre per la continuïtat del procés educatiu dels infants.

Exemple

Algunes possibilitats de l'estructura dels centres són:

Màxim de places de l'escola bressol	Grups d'infants de 0 anys		Grups d'infants de 0 anys		Grups d'infants de 0 anys	
41	1	8 places	1	13 places	1	20 places
61	1	8 places	1	13 places	2	40 places
81	1	8 places	1	13 places	3	60 places
74	1	8 places	2	26 places	2	40 places
87	1	8 places	3	39 places	2	40 places
82	2	16 places	2	26 places	2	40 places
102	2	16 places	2	26 places	3	60 places
115	2	16 places	3	39 places	3	60 places
123	3	24 places	3	39 places	3	60 places
...	...	...	...	...	...	...

Normativa

El Decret 282/2006, de 4 de juliol, dels requisits dels centres del primer cicle de l'educació infantil, en el seu article 15.3, permet, en el cas que existeixi més d'una escola al mateix municipi, la possibilitat que l'oferta diferenciada dels tres grups s'entengui en relació amb el conjunt de totes les llars d'infants de titularitat municipal. A cadascuna de les escoles bressol es pot fer una oferta de places en relació amb almenys els dos trams consecutius d'edat superior dels que integren el cicle.

Important

Intentar estandarditzar una estructura d'escoles bressol, grups i places com la més eficaç, eficient i sostenible de forma genèrica no és possible. Cal tenir en compte les característiques del territori i les orientacions del projecte.

Preguntes i reflexions prèvies per dissenyar una estructura d'escoles bressol:

La xarxa d'escoles bressol ha de ser l'única oferta o es vol complementar amb una oferta de serveis per a la primera infància?

El municipi disposa d'una oferta de centres privats (amb finalitat de lucre o sense) d'educació infantil? Quina oferta fan, qui hi pot accedir i on estan situats? És possible establir algun sistema de col·laboració amb aquesta oferta privada?

És possible integrar algunes escoles bressol en escoles de primària per donar valor afegit als centres i aprofitar les seves instal·lacions? El municipi disposa d'aules d'infantil que hagin quedat buides?

Pot ser interessant ubicar les escoles bressol en determinats barris per afavorir processos d'inclusió social i educativa?

Una única escola bressol centralitzada afavorirà la gestió i la farà més eficient?

Malgrat que no sigui tan eficient, disposar de centres petits diferenciats en el territori assegurarà de forma més eficaç la consecució dels objectius socials que es persegueixen? Si el municipi és petit, seria adequat gestionar el servei de forma conjunta amb els municipis propers?

Normativa

El Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres, assenyala que el centre estableix l'atenció als infants d'acord amb el seu projecte educatiu i amb la seva proposta organitzativa, amb la distribució de grups que en cada moment considera oportuna segons el nombre d'infants que atén i l'equip de professionals de què disposa.

Algunes **orientacions** per guiar el disseny de l'estructura de l'oferta són:

Valorar el tipus d'estructura: Tant l'opció de crear estructures molts grans (per sobre de 87 places) com l'opció de crear estructures molt petites.

- La primera opció, encara que pugui semblar que és més eficient per l'economia d'escala i la centralització de recursos, a la llarga pot donar poca flexibilitat i dificultats en l'adaptació a noves demandes.
- L'opció de les escoles bressol amb estructures molt petites, al contrari, pot dificultar la gestió d'alguns recursos i encarir molt el servei.

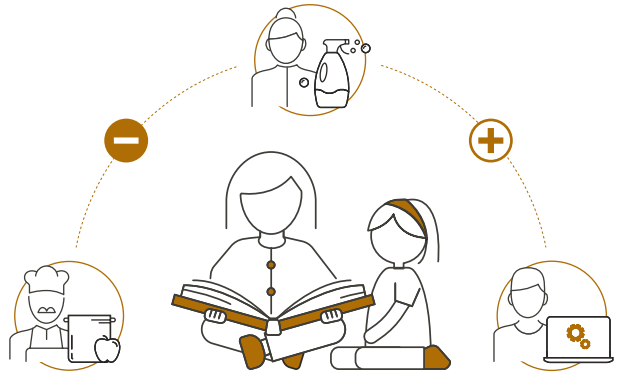
Anitzar les ràtios d'infants: Cal tenir una visió àmplia de la totalitat de professionals que presten el servei. Que el nombre de places màximes d'un grup sigui de 20 no significa directament que siguin atesos en tot moment els 20 infants per un únic professional, ni que aquesta sigui la ràtio mínima més adequada.

Crear una coordinació del treball: Si al municipi hi ha una xarxa d'escoles bressol, és important disposar d'una estructura central que coordini aquest treball i que, entre altres tasques, planifiqui de forma general el servei, coordini les accions amb altres agents socials i educatius, es responsabilitzi de programes de selecció i formació dels professionals i estableixi procediments comuns per als sistemes d'accés.

Ser flexible en l'organització: La normativa no estableix prèviament ni limita un sistema organitzatiu concret a les escoles bressol. Això permet dissenyar sistemes flexibles, enfocats als objectius i a les característiques concretes del nostre entorn.

Treballar en xarxa amb altres serveis: El treball amb altres institucions, centres educatius, serveis educatius i de salut és un element clau.

2.2. Els professionals

En funció de la grandària i les característiques del servei, cal disposar de professionals amb perfils i funcions diferents que desenvolupin les seves tasques a través del treball en **equips multidisciplinaris**. Vegem quins són aquests professionals amb els quals haurém de comptar:

a) Professionals mínims per al funcionament del servei: el personal educador

Aquests professionals han d'estar en possessió del títol de **mestre especialista en educació infantil** (com a mínim n'hi ha d'haver un per a cada tres grups en funcionament) o bé el de **tècnic superior en educació infantil**.¹²

Sempre que el servei està en funcionament, com a mínim hi ha d'haver treballant un professional per cada grup d'infants i un més. A aquesta xifra cal incrementar-ne un més per cada tres grups.

---

¹² Article 11. Nombre i qualificació dels professionals del Decret 282/2006, de 4 de juliol, dels requisits dels centres del primer cicle de l'educació infantil.

Exemple

Un exemple del **personal educador mínim** necessari és:

En una escola bressol de **41 places**

---

1 grup d'infants de 0 anys
(màxim de 8 infants)

1 grup d'infants d'1 any
(màxim de 13 infants)

1 grup d'infants de 2 anys
(màxim de 20 infants)

---

1 educador amb funcions
de tutor

1 educador amb funcions
de tutor

1 educador amb funcions
de tutor

+ 1 educador

+ 1 educador

Total: 5 educadors

(com a mínim **un** ha de ser **mestre** amb l'especialitat d'educació infantil)

En una escola bressol de **61 places**

---

1 grup d'infants de 0 anys
(màxim de 8 infants)

1 grup d'infants d'1 any
(màxim de 13 infants)

2 grups d'infants de 2 anys
(màxim de 40 infants)

---

1 educador amb funcions
de tutor

1 educador amb funcions
de tutor

2 educadors amb funcions
de tutors

+ 1 educador

+ 1 educador

Total: 6 educadors

(com a mínim **dos** han de ser **mestres** amb l'especialitat d'educació infantil)

Llar d'infants de 74 places

---

1 grup d'infants de 0 anys
(màxim de 8 infants)

2 grups d'infants d'1 any
(màxim de 26 infants)

2 grups d'infants de 2 anys
(màxim de 40 infants)

---

1 educador amb funcions
de tutor

2 educadors amb funcions
de tutors

2 educadors amb funcions
de tutors

+ 1 educador

+ 1 educador

Total: 7 educadors

(com a mínim **dos** han de ser **mestres** amb l'especialitat d'educació infantil)

Llar d'infants de 82 places

---

2 grups d'infants de 0 anys
(màxim de 16 infants)

2 grups d'infants d'1 any
(màxim de 26 infants)

2 grups d'infants de 2 anys
(màxim de 40 infants)

---

2 educadors amb funcions
de tutors

2 educadors amb funcions
de tutors

2 educadors amb funcions
de tutors

+ 1 educador

+ 1 educador

+ 1 educador

Total: 9 educadors

(com a mínim **dos** han de ser **mestres** amb l'especialitat d'educació infantil)

Les tasques a desenvolupar pel personal educador es poden estructurar en funció de la seva responsabilitat sobre un determinat grup d'infants i la relació amb les seves famílies, o bé en funció de la seva **responsabilitat sobre un projecte** concret d'innovació més transversal de l'escola. Aquestes funcions poden ser rotatòries, facilitant així un model més diversificat i motivador dels professionals.

La normativa, però, sí que regula la necessitat de la funció tutorial. En aquest sentit, determina que cada grup d'infants ha de tenir un **tutor responsable** de l'atenció i el seguiment, tant individual com de grup, del procés de desenvolupament de l'infant. El tutor ha de coordinar l'acció del conjunt de persones que intervenen en el grup d'alumnes, vehicular la informació a les famílies i, si s'escau, coordinar-se amb els serveis externs que puguin intervenir en infants del grup.¹³

A banda del personal educador, el funcionament d'un servei d'escoles bressol pot requerir la presència **d'altres professionals**, de manera permanent o puntual, amb dedicacions que moltes vegades acostumen a ser parcials.

En aquest sentit, cal preveure la necessitat de:

b) Personal de suport a la inclusió d'infants amb necessitats educatives especials. Depèn del moment, de les necessitats concretes dels infants, de l'horari. Serà un professional que vetllarà específicament per un o diversos infants tot promovent un treball d'inclusió.

c) Personal de suport en activitats específiques que fan indispensable unes ràtios més baixes, com l'espai de menjador, possibles sortides, activitats didàctiques

---

¹³ Article 11 del Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres, i article 10 del Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.

específiques, períodes d'adaptació... Aquests professionals donaran suport al personal educador en l'atenció general al grup.

Important

Cal assegurar que el personal de suport disposa d'una **formació mínima** que l'habiliti a treballar amb infants d'aquestes edats (en molts centres s'ha optat per reconèixer titulacions com la de monitor d'activitats del lleure infantil i juvenil). Si no disposen de la titulació mínima de CFGS d'educació infantil, podran donar suport al personal educador però mai estar sols amb el grup d'infants.

d) Personal de cuina, en el cas que l'escola bressol en disposi i elabori directament el menjar.

e) Personal de neteja de les instal·lacions.

f) Personal administratiu, en funció de la grandària i el sistema descentralitzat de gestió.

g) Personal especialitzat, com professionals de la psicologia, la pedagogia o la salut.

Recorda

L'organització i la distribució de tasques i funcions en una escola bressol ha de respondre al seu projecte, ser dinàmica i flexible, i permetre els canvis de les necessitats del municipi i les seves famílies.

h) Personal de direcció. Malgrat que la normativa no hi fa una referència específica (a excepció de la composició en el consell escolar), tant l'experiència d'aquests darrers anys com les mateixes estructures de funcionament ens aconsellen incloure aquesta figura professional en els organigrames.

Per saber-ne més

PUIGVENTÓS GUSI, Clara. [et al.] *La direcció d'escoles ressol municipals: coneixements i eines clau*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2017.

Disponible a: <https://www1.diba.cat/liblioteca/lstDetall_Publicacions.asp?Opener=Libreria&ID=59425>

En funció de la grandària de l'escola bressol o dels projectes que es desenvolupin, dedicarà una part de la seva jornada laboral a tasques de **representació, gestió, organització i direcció pedagògica**.

Important

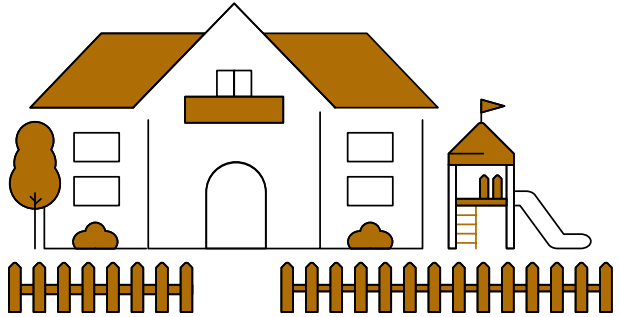
Sigui quina sigui l'opció de direcció del centre, és molt important que la direcció de l'escola faciliti el treball en equip, una direcció democràtica i el lideratge distribuït sobre els projectes.

Hi ha diferents models i **opcions en funció del projecte** que no tenen per què ser permanents en el temps ni mimètics en tots els centres. Sí que hi ha algunes indicacions que poden orientar aquesta tasca professional:

- La direcció del centre la pot assumir un membre del personal educador. Atès que la normativa exigeix que part del personal educador disposi de la titulació de mestre d'educació infantil, una fórmula adient és que el personal que disposa d'aquesta titulació, i per tant d'una formació pedagògica de base més completa, sigui la que pugui exercir aquesta funció de lideratge directiu.
- En funció de la complexitat de la gestió que tingui encomanada, es pot establir el nombre d'hores de dedicació que es poden compaginar amb l'atenció educativa als infants i, per tant, de reforç del personal educador responsable de l'aula.
- En els centres on la normativa exigeix que siguin dos professionals els titulats com a mestres d'educació infantil, es poden crear dos càrrecs, un de direcció i un de direcció adjunta o de coordinació pedagògica. Mantenint igualment tots dos professionals un horari d'atenció directa als infants, una de les possibilitats és repartir la direcció més centrada en la representació, la gestió administrativa i dels recursos humans i materials i la direcció més pedagògica del centre.
- Les tasques de direcció o coordinació pedagògica poden tenir un caire més permanent o bé ser més rotatòries.

2.3. Els edificis i les instal·lacions

Pel que fa a les instal·lacions necessàries o els edificis municipals destinats a l'escola bressol, d'entrada cal reflexionar sobre les necessitats reals que tenim i sobre els edificis i/o recursos al nostre abast. Ens podem fer les preguntes següents:

Un únic edifici o diferents edificis repartits en el territori?

Separats o integrats en un centre educatiu de primària?

Integrat en un equipament cultural, de salut o de serveis socials?

En un solar municipal al costat d'una escola?

Construir un edifici a mida o mòduls prefabricats?

Una bona oportunitat per fer un edifici del tot sostenible?

Aprofitar una instal·lació escolar que ha quedat buida o fer un edifici nou?

Sigui quina sigui la decisió que es prengui, cal assegurar alguns **aspectes mínims**.

Cal tenir present que els edificis han de disposar d'**accés independent** des d'un espai públic i, com a mínim, hauran de tenir els següents espais i instal·lacions:

Espai	Mides
Una sala/aula per a cada grup d'edat	2 m2 per cada infant (mínim 30 m2)
Una sala diferenciada i suficient per a la preparació d'aliments o una cuina	
Un pati a l'aire lliure	2 m2 per cada infant (mínim 75 m2)
Una sala addicional per a usos múltiples	Mínim de 30 m2
Un espai per a les tasques d'administració i coordinació docent. A les llars d'infants de 7 o més unitats n'hi ha d'haver dos	Mínim de 10 m2
Una cambra higiènica per al personal	

Aspectes obligatoris a tenir en compte

Els espais de les aules per a menors de 2 anys han de disposar d'àrees diferenciades per facilitar el descans i la higiene.

Els serveis sanitaris han de ser accessibles i visibles des de l'aula i disposar de, com a mínim, dos lavabos i dos inodors.

Tant si s'opta per cuina com per sala de distribució d'aliments i neteja d'estrís, reviseu la normativa sanitària.

Si es fa servir de menjador, cal prestar atenció a la normativa sanitària, que determinarà alguns condicionants.

Ha de disposar, com a mínim, d'un lavabo, un inodor i una dutxa.

Ha d'estar separada i ser independent dels espais i serveis utilitzats pels infants.

Suggeriments

Un mobiliari polivalent i movable afavoreix el treball pedagògic.

Les finestres han d'estar a l'alçada dels ulls dels infants.

A l'estiu fa calor: cal pensar alternatives.

Disposar de cuina no sempre és factible en centres petits, però hi ha models que poden combinar el subministrament de menjar preparat amb la preparació d'alguns productes en la mateixa llar.

Cal que sigui polivalent, que disposi de preses d'aigua, que tingui zones d'ombra i possibilitats de sorrells que es puguin mantenir nets.

Pot ser interessant disposar d'algun lloc que pugui permetre fer un petit hort.

És adequat que les aules tinguin sortida directa al pati.

És aconsellable que existeixin dos espais, un despatx petit que permeti mantenir reunions individuals i un espai més gran que serveixi de forma polivalent per a les reunions d'equip i com a espai de treball, relació i descans del personal educador.

Cadires o bancs i armaris.

Resum

Si el primer cicle de l'educació infantil s'imparteix en un centre que també imparteix el segon cicle de l'educació infantil, alguns espais i instal·lacions poden ser compartits.

La normativa també estableix alguna **excepció** quan una escola bressol s'ubica en localitats o nuclis aïllats de població que no ultrapassin els 2.500 habitants. En aquest cas, la superfície mínima de les aules pot ser de 20 m², i la del pati, de 50 m², mantenint-se els 2 m² per infant. Igualment, no és exigible disposar d'una sala per a cadascun dels trams d'edat, ni la sala addicional i diferenciada per a usos múltiples quan la llar d'infants és d'un o de dos grups.

A banda d'aquests espais mínims, seria adequat, abans de construir de nou o adequar un edifici, plantejar algunes **necessitats que poden millorar el servei** o que poden preveure noves necessitats futures. Aquesta guia, pel seu format, no es pot estendre en les múltiples possibilitats que poden oferir els espais i instal·lacions de les escoles bressol. S'apunten únicament **algunes idees generals** que poden afavorir la reflexió:

- Incloure en el projecte de l'edifici la possibilitat de crear, en el mateix moment o en períodes futurs, nous espais com aules multisensorials ¹⁴ (útils tant per al mateix centre com per poder oferir aquest servei a altres escoles, equips i serveis de la ciutat) o sales polivalents (que puguin acollir altres serveis adreçats a la primera infància).
- Els espais i instal·lacions de la llar d'infants, tancats o a l'aire lliure, no es poden utilitzar per a activitats diferents de les pròpies de l'atenció als infants de 0 a 3 anys, llevat de les directament relacionades amb les famílies dels infants escolaritzats al centre.
- Igual que en qualsevol altre edifici públic, s'ha d'assegurar el compliment de la normativa vigent en matèria de seguretat, higiene, sanitat, habitabilitat, accessi

---

¹⁴ Vegeu el document: BLASCO, Jaume, CREUS, Noemí i BAIXERAS LLUÍS. *Aules multisensorials a les Escoles Bressol Municipals. Una aproximació* (en línia) Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019. <<https://www.diba.cat/es/web/oel/altres-publicacions>>

- bilitat i supressió de barreres arquitectòniques, i no únicament per als infants sinó també per als professionals i les seves famílies.
- Cal reflexionar sobre el model arquitectònic i integrar-lo en la ciutat. Els edificis de les escoles bressol, així com d'altres edificis públics, han d'estar en relació amb el seu entorn immediat i amb el barri, ja que formen part d'aquests espais comunitaris on tenen lloc la vida quotidiana i les relacions entre la ciutadania.
- Els espais, i més en aquestes edats, estableixen una vinculació directa amb l'acció educativa. Per tant, no han de ser una variable que la condicioni, sinó que la possibiliti i li ofereixi oportunitats de treball amb els infants. Cal dissenyar espais que donin resposta a les necessitats afectives, fisiològiques, d'autonomia, de moviment, de socialització, de descoberta i d'exploració.
  - Espais adequats per a la higiene i el descans
  - Espais segurs i agradables
  - Espais que afavoreixin el contacte entre els infants i el personal educador
  - Espais amplis, polivalents i interrelacionats que possibilitin les activitats
  - Mobiliari pensat específicament per a aquestes edats
- Aspectes importants respecte de l'edifici:
  - La ubicació, preferentment en una planta baixa i sense desnivells
  - L'orientació, que ha de permetre l'entrada de llum natural (no necessàriament l'entrada directa del sol de forma permanent)
  - Intentar aprofitar al màxim la superfície construïda i assegurar aspectes de sostenibilitat.

03.

Els models de gestió per a la prestació del servei

Existeixen diferents models per gestionar les escoles bressol. En moltes ocasions, s'utilitzen de forma indife-renciada els termes *gestió directa*, *gestió indirecta*, *con-tracte de serveis*, *externalització*, *inclús privatització*, per referir-se als models de gestió, amb diferents significats i percepcions.

Segons el que estableix el Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i ser-veis dels ens locals, en aquesta guia s'han utilitzat els conceptes de:

- **Gestió directa:** quan l'ens local assumia el servei i exercia exclusivament les potestats de direcció i de gestió (personal directament dependent de la matei-xa corporació, assumpció del risc derivat de la ges-tió, integració dels mitjans en el pressupost de l'ens i gestió econòmica subjecta a la funció d'interven-ció i del control intern financer).
- **Gestió indirecta:** quan el servei era assumit i pres-tat per un tercer (empresa mercantil, cooperativa, entitat sense finalitat de lucre...).

Recorda

L'aprovació de la nova **Llei de contractes del sector públic**¹⁵ modifica i regula els di-ferents sistemes de contractació pública, i estableix i caracteritza les noves modalitats de contractació.

¹⁵ Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.

Parlar, en un sentit més col·loquial, de gestió directa no significa que la totalitat de tasques necessàries per a la prestació del servei (personal educador i de direcció de base; professionals especialitzats; personal de serveis, de menjador, de neteja; bugaderia, administració, serveis informàtics...) sigui assumida directament per les plantilles de treballadors municipals. No hi ha cap ajuntament que gestioni de forma directa, a través de la seva organització ordinària, absolutament tots els aspectes relacionats amb la gestió i l'organització del servei d'escoles bressol.

Així doncs, en aquesta guia s'opta per no posar inicialment adjectius i parlar simplement de models de gestió del servei d'escoles bressol que, amb diferents possibilitats i sempre sota la transparència de la normativa que regula els contractes públics, es poden fer efectius. Dins d'aquests diferents models de gestió, s'utilitza el concepte **contractes de serveis** per referir-se a la prestació de tasques necessàries que no es realitzen directament amb personal adscrit a les plantilles municipals i que poden aportar especialització, flexibilitat, eficiència i qualitat.

Important

Siguin quins siguin els sistemes de contractació finals, la clau està a planificar de forma acurada i detallada el disseny de la prestació, valorar prèviament la viabilitat del model i –molt important– assegurar-ne el control de forma sistemàtica per part de l'administració local, que n'és –no ho oblidem– la titular i responsable.

En la majoria dels ajuntaments es gestiona una part dels serveis amb recursos propis i es contracta, a través de contractes de serveis (diferenciats o per lots), una altra part. Una de les decisions rellevants, tant pel seu volum i com les seves repercussions, és el model a través del qual es gestiona la contractació de la prestació dels **serveis educatius de base** (amb plantilla pròpia, a través d'un contracte de serveis de prestació directa o a través d'un contracte de concessió de serveis).

Atès que no hi ha un model estàndard ni ideal, i que està molt determinat per la situació organitzativa de cada administració local (mida, característiques, objectius del projecte, antecedents de gestió, plantilles), aquesta guia orienta de forma general els recursos que cal gestionar i les diferents possibilitats per fer-ho.

3.1. La gestió dels recursos humans

Si s'opta per incorporar el personal a la **plantilla municipal**, cal tenir en compte que:

Gestió dels recursos humans

Processos de selecció

Accions

Cal convocar i mantenir borses de treball dels diferents professionals: educadors, càrrecs de direccions, personal auxiliar, personal administratiu... Això suposa l'elaboració i aprovació de bases de selecció i la seva publicació i tramitació.

També cal convocar processos de selecció per cobrir les places definitives.

Processos de contractació

S'ha d'establir un sistema àgil d'altres i baixes de contractes de treball.

Establiment de clàusules específiques en els convenis de treball: horaris, calendaris, roba de treball...

El funcionament del servei té peculiaritats no assimilables a condicions laborals generals dels convenis laborals dels ajuntaments, sobretot en els aspectes referits al calendari i horaris de treball.

Sistemes àgils per cobrir substitucions

És necessari disposar de borses de treball que us permetin aquesta cobertura.

Cal prestar una atenció especial a la planificació de la cobertura de permisos.

Sistemes de formació i reciclatge

Es poden incorporar al pla municipal de formació dels professionals de la vostra administració, però cal planificar uns programes formatius relacionats de forma específica amb les seves tasques.

Alguns elements que poden orientar la gestió són:

- La contractació directa dels diferents professionals que han de prestar el servei en la plantilla municipal es pot compaginar amb un contracte de serveis per a la prestació d'alguns serveis complementaris (reforç puntual en l'adaptació dels infants, acompanyament en determinades activitats, atenció a infants amb necessitats educatives especials, reforç de menjador); serveis que, o bé no tenen una continuïtat en el temps o bé la prestació dels quals es fa en horaris reduïts i vinculats amb accions concretes del projecte.
- No és aconsellable que la mateixa administració, i per la prestació dels mateixos serveis (sobretot per tasques professionals estables i continuades al llarg del temps), contracti de forma directa en plantilla alguns professionals, mentre que d'altres amb les mateixes funcions tinguin un contracte de serveis amb una empresa externa. És important que s'opti per un model o altre.
- Cal un sistema organitzatiu que, mantenint els drets i les condicions laborals, asseguri que són els professionals els que s'adapten a les necessitats d'un servei (que pot evolucionar i variar) i no a l'inrevés.
- Cal garantir –i fins i tot pot promoure– la possibilitat de mobilitat del personal, en el cas que el municipi disposi de diferents escoles bressol.
- La normativa actual que regula la llei de la funció pública ¹⁶ dona prou marge per fer procediments àgils que incorporin sistemes de selecció adients als perfils professionals. Per fer-los efectius, però, també cal disposar d'un departament de recursos humans que ho pugui facilitar.

---

¹⁶ Entre d'altres, el Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic del treballador públic; el Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut dels treballadors; el Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un Text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública, o el Decret 214/1990, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals.

Si s'opta per realitzar el servei a través d'un contracte de prestació directa per part d'una empresa mercantil, una cooperativa o una entitat sense finalitat de lucre, l'Ajuntament ha de redactar i aprovar, prèviament, uns plecs de **clàusules tècniques i administratives** que regulin la contractació de la prestació, el procediment per la licitació i l'adjudicació i els sistemes de control sobre la seva prestació.

Resum

La nova **Llei de contractes del sector públic** regula específicament aquells contractes de serveis que comportin prestacions directes en favor de la ciutadania (modalitat susceptible d'aplicar a la prestació dels serveis educatius).

Alguns dels aspectes que s'han de tenir en compte l'hora de redactar i aprovar els **plecs de contractació** són:

Aspecte a decidir

Els serveis que s'han de prestar a través de la licitació

La possibilitat d'incorporar en el mateix contracte la prestació d'altres serveis complementaris

---

Característiques

L'atenció als infants per part del personal educador, la direcció del centre, els serveis complementaris d'atenció i suport als infants, la tramitació dels procediments administratius de preinscripció i matrícula, els serveis de neteja de les instal·lacions, la formació de pares i mares, els serveis d'assessorament psicopedagògic... Tots o bé una part, però cal especificar-ho.

Cal decidir si és una única empresa la que gestionarà tots els serveis (educatius, de neteja, de manteniment, administratius, de bugaderia, de subministrament de material...) o bé es prefereix tenir diferents contractes amb diferents empreses especialitzades per a cada un.

La durada

Un o dos anys, dos anys prorrogables fins a un límit màxim de cinc.

La divisió en lots

Si l'objecte del contracte ho permet, la normativa estableix la realització independent de cadascuna de les parts mitjançant la seva divisió en lots. En cas de no fer-ho, cal justificar-ho degudament a l'expedient.

Sistemes de control

És molt important establir d'entrada els sistemes de control i rendiment de comptes en la prestació (projectes, memòries, programacions, reunions, seguiment, avaluacions externes).

Criteris de valoració de les propostes

Preu, projecte, formació del personal, millores en la prestació, etc.

Convenis i subrogacions del personal

Respecte dels professionals que prestaran el servei, cal establir quin és el conveni laboral de referència a aplicar, en funció tant de l'àmbit funcional (aquell que respon més a les tasques professionals que realitzen) com de l'àmbit territorial (aquell més proper al territori).

Cal planificar les subrogacions que s'aniran produint al llarg de les successives licitacions.

Protecció de dades

Atès que l'empresa que guanyi la licitació haurà de disposar de dades personals dels infants i les famílies, cal que se'n reguli de forma específica l'accés i el tractament en els plecs de contractació.

3.2. El sistema de compres, subministrament de materials i del menjar

Cal assegurar que es disposa d'un sistema que pugui **tramitar de forma àgil** les comandes de material, tant aquell que anomenem *inventariable* (mobiliari, equips audiovisuals...) com també del material ordinari de funcionament.

Es pot centralitzar en l'oficina municipal de compres o descentralitzar en cada un dels centres, però cal tenir en compte que els contractes estan sotmesos a la normativa que regula aquests procediments en les administracions.

Tipus de servei complementari

Material didàctic: des de llibres fins a CD, passant per material per a activitats plàstiques, joc heurístic i un llarg etcètera

Material higiènic: paper de vàter, sabons, ambientadors, material de neteja, guants, tovalloles de paper, farmacioles...

Servei de subministrament de càtering de menjar, en cas de no disposar de cuina

---

Observacions

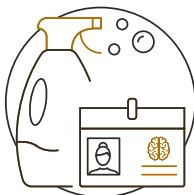
Es pot incloure en algun contracte general de subministraments o se'n pot tramitar un d'específic.

Contractar-lo externament de forma específica

Les edats, el tipus d'alimentació i la necessitat d'atendre la diversitat d'infants fa necessari articular aquest servei a través d'un contracte específic.

3.3. La gestió dels serveis complementaris

Tots aquells serveis que no formin part dels equips de professionals educadors de base i la direcció, i que no estiguin incorporats en la plantilla municipal, han de ser prestats a través d'empreses o entitats especialitzades.

Vegem-ne alguns exemples:

Servei complementari

Servei de bugaderia

Observacions

Hi ha diferents alternatives:

- Incloure'l en la contractació del servei de neteja de les instal·lacions
  - Realitzar-lo directament amb personal propi (en aquest cas, cal disposar d'instal·lacions i maquinària)
  - Contractar-lo externament de forma específica
-

Servei de neteja d'instal·lacions i estris

Es pot realitzar amb personal propi si l'Ajuntament en disposa, però el més usual és la contractació del servei per part d'una empresa.

Cal tenir en compte, per les peculiaritats del servei, l'existència d'uns plans de neteja més específics (amb atenció especial als productes de neteja i la seva aplicació).

Servei de personal auxiliar: reforçament en horaris i activitats puntuals o permanents, atenció directa a infants amb necessitats educatives específiques

Tot i la possibilitat que una gran part del servei ja estigui assumit pels professionals de la plantilla municipal o pel contracte de serveis, és molt possible que sigui necessari (per activitats o situacions concretes) disposar de professionals amb una baixa dedicació horària que prestin serveis de suport. És el cas del personal auxiliar de menjador, personal d'atenció educativa específica, personal auxiliar en activitats concretes (sortides, adaptació...).

El més usual és la contractació del servei a una empresa o entitat sense finalitat de lucre externalitzada.

En el cas del personal de suport a l'atenció educativa inclusiva, cal atendre la regulació establerta al Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Servei de personal especialitzat: psicòlegs, personal sanitari, etc.

En funció del projecte, pot ser necessària la col·laboració de professionals especialitzats per realitzar algunes intervencions.

3.4. Les tasques de tramitació administrativa

El funcionament del servei també exigeix la gestió d'un nombre important de tasques administratives. Algunes tasques que s'han de realitzar són:

- La difusió i informació sobre les característiques del servei
- Els procediments d'inscripció, matriculació, baixes i altes del servei
- El cobrament dels preus públics
- Tasques administratives d'inscripció i matriculació
- El seguiment d'altes i baixes
- La tramitació dels cobraments dels preus públics establerts
- La gestió dels sistemes de tarifació social, en cas que s'opti per aquest model.
- El seguiment del pressupost i la tramitació de despeses
- Les tramitacions de la demanda i la justificació de subvencions
- Tasques d'arxiu, recopilació de dades...

En la majoria d'ajuntaments, aquestes tasques s'integren i són assumides pel personal administratiu de la mateixa estructura municipal. Però també hi ha la possibilitat d'incloure-les en el contracte de prestació de serveis més general o en un d'específic.

En cas de contractar de forma externa la prestació d'aquestes tasques de tramitació administrativa, cal tenir present que:

- Moltes dades estan sotmeses a la llei de protecció de dades i se n'ha de regular bé l'accés i l'ús en els plecs de licitació.

- L'execució d'algunes tasques administratives implica disposar d'exercici d'autoritat i és imprescindible establir mecanismes importants de coordinació amb els diferents departaments de l'estructura ordinària de l'administració local (hisenda, secretaria, sistemes informàtics...).

3.5. El manteniment dels edificis

En la majoria de serveis, el manteniment dels edificis s'inclou dins dels sistemes o contractes de manteniment de què disposa de forma general l'Ajuntament.

Tant per l'ús com per l'edat dels infants, cal ser especialment curosos per assegurar-ne un bon manteniment. En relació amb això, s'ha de supervisar:

- **El manteniment conductiu:** assegurar la posada en marxa i funcionament diari de totes les instal·lacions i sistemes dels edificis (alarmes, calefacció, il·luminació, subministrament d'aigua). En la majoria d'edificis, aquest manteniment està automatitzat i no cal l'acció de cap operari per assegurar el funcionament ordinari. S'ha de disposar de registres de funcionament (temperatura ambiental, control del clor de l'aigua, funcionament d'alarmes i sistemes de seguretat, etc.).
- **El manteniment correctiu menor:** tasques de manteniment menors que requereixen intervencions àgils, de caràcter urgent, per facilitar el normal funcionament de l'edifici. Entre d'altres, la reposició de consumibles d'enllumenat, lampisteria, etc.; la compra de materials per a les petites reparacions; la reposició de vidres trencats; elements de fi-

xació; la reparació de panys, fusteries, persianes, petits danys de pintura; la purga de radiadors i de-sembussos de canonades. Cal disposar d'un sistema per observar, detectar i comunicar de forma àgil totes les incidències que requereixin aquest manteniment. També és important registrar les actuacions portades a terme pels operaris municipals o les empreses contractades.

- **El manteniment substitutiu:** substitució d'elements, instal·lacions o parts d'instal·lacions obsoletes amb l'objectiu de reduir al mínim el cost del manteniment correctiu, evitar riscos potencials i millorar el comportament energètic de l'edifici (façanes, fusteries, cobertes, instal·lacions, etc.). Igual que en el cas del manteniment correctiu menor, cal disposar d'un sistema de comunicació i d'un registre de les diferents operacions realitzades.
- **El manteniment predictiu:** inclou la detecció de fallades abans que succeeixin per donar temps a corregir-les sense perjudicar l'activitat. En aquest sentit, és important disposar de protocols de revisió de les instal·lacions on figuri la periodicitat i els elements inspeccionats.
- **El manteniment normatiu:** manteniment preventiu centrat en les instal·lacions i equips subjectes a reglamentació específica d'obligat compliment (ascensors, extintors, revisions, subministraments, sistemes de seguretat...) vigents que siguin d'aplicació. Normalment el fan empreses autoritzades, contractades per l'Ajuntament.

3.6. La contractació dels subministraments energètics

En el cas dels subministraments energètics, el sistema més adequat és incorporar-ne la contractació a través del contracte general que ja té establert l'Ajuntament.

3.7. Resum de tasques i models de gestió

En la majoria de serveis, el manteniment dels edificis s'inclou dins dels sistemes o contractes de manteniment de què disposa de forma general l'Ajuntament.

En forma de quadre, s'aporten alguns exemples, es valoren quins serien els models de gestió possibles i es fan algunes orientacions i recomanacions.

Cal tenir en compte que les informacions que es proporcionen es basen en l'experiència professional i l'opinió de les persones que han gestionat aquests serveis, però que, no obstant, podrien formular-se diferent en funció de les característiques o circumstàncies de cada ajuntament:

Per saber-ne més

MIRÓ BEDÓS, Joan. *Manteniment de centres educatius* (en línia). Guies de política educativa local. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019.

<https://www1.diba.cat/uliep/pdf/61334.pdf>

Servei o subministrament

Personal educador

Personal de direcció

Personal de suport a la inclusió d'infants amb necessitats educatives especials (vetlladors)

Servei de personal auxiliar de suport en activitats específiques

Adquisició de mobiliari i material inventariable (audiovisual, de cuina...)

Adquisició de material didàctic

Adquisició de material higiènic

Elaboració del menjar o subministrament de càtering de menjar, en cas que no disposeu de cuina pròpia

Servei de bugaderia

Servei de neteja d'instal·lacions, mobiliari i estris

Servei de personal especialitzat: psicòlegs, personal sanitari, etc.

Model més eficaç i eficient

Dos models possibles:

- Contractació directa en la plantilla municipal
- Contracte de serveis: un tercer (empresa, cooperativa o entitat sense finalitat de lucre) presta el servei

Contracte de serveis: un tercer (empresa, cooperativa o entitat sense finalitat de lucre) presta el servei.

- Contracte de subministrament per part de l'Ajuntament
- Adquisició per part de l'empresa que té contractada la prestació del servei
- Fórmules mixtes

- Contracte de subministrament per part de l'Ajuntament
- Adquisició per part de l'empresa que té contractada la prestació del servei

- Contracte de subministrament per part de l'Ajuntament
- Subministrament per part de l'empresa que gestiona el servei

- Contracte de servei

- Contracte de servei per part de l'Ajuntament, específic o inclòs en el contracte general

- Acords de col·laboració amb altres administracions i serveis públics (ICS, EAP, CEDIAP...)

Observacions per fer-ne valoració

En funció de les característiques i l'organització municipal pot ser més adient un model o un altre.

L'experiència i l'opinió de gestors dels serveis no aconsella aplicar dos models de gestió diferenciada per la prestació del mateix servei en el mateix municipi.

La contractació del personal de direcció hauria de seguir els mateixos criteris que la contractació del personal educador.

No és aconsellable la fórmula en la qual el personal de direcció està contractat en la plantilla municipal, mentre que el servei de personal educador es presta a través d'un contracte de serveis.

La variabilitat en els calendaris i els volums d'hores de prestació fan més adient contractar el servei.

Quan parlem de vetlladors ens referim a un recurs molt específic per resoldre algunes situacions que per la seva complexitat no es poden assumir amb l'estructura.

Existeixen fórmules, en el model de contracte de serveis, per tal d'incloure-hi el subministrament d'aquest material.

En el cas del material inventariable, és aconsellable que sigui el mateix Ajuntament qui l'adquireixi i el cedeixi a l'empresa mentre sigui vigent el contracte.

Una possibilitat és un contracte general de subministrament per a totes les escoles bressol que sigui gestionat, amb determinats límits, per cada una de les direccions de centre.

Encara que es disposi de cuina pròpia, és aconsellable que sigui prestat per una empresa especialitzada a través d'un contracte de serveis.

Hi ha diferents alternatives:

- Incloure'l en la contractació del servei de neteja de les instal·lacions
  - Contractar-lo externament de forma específica
-

Es pot realitzar amb personal propi, però el més habitual és la contractació del servei per part d'una empresa.

Segui la mateixa que presta el servei en altres edificis municipals o una específica, cal tenir en compte les peculiaritats del servei i prestar una atenció especial als productes de neteja.

En funció del projecte pot ser necessària la col·laboració de professionals especialitzats per realitzar algunes intervencions.

3.8. El model de gestió a través de la concessió del servei

Aquest model suposa diferències rellevants amb el contracte de serveis comentat a l'apartat anterior.

Definició: El **contracte de concessió de serveis** està definit a l'article 15 de la Llei de contractes del sector públic com aquell contracte pel qual l'Ajuntament encarrega a una o diverses persones, naturals o jurídiques, la gestió d'un servei de la seva titularitat o competència, tenint com a contrapartida el dret a explotar els serveis objecte del contracte o aquest dret acompanyat del de rebre un preu.

Aquest **dret d'explotació dels serveis** implica la transferència al concessionari del **risc operacional**. S'entén que l'empresari assumeix el risc operacional quan no es garanteixi que, en condicions normals de funcionament, el concessionari pugui recuperar els costos d'explotació de les obres objecte de concessió.

Aquest model s'executa a risc i ventura del concessionari adjudicatari, el qual assumeix el risc operacional de l'explotació. Inclou el risc de demanda o el risc de subministrament, o bé tots dos:

- **Risc de demanda:** es deu a la demanda real dels serveis objecte del contracte.
- **Risc de subministrament:** es deu al subministrament dels serveis objecte del contracte. En particular, al risc que la prestació dels serveis no s'ajusti a la demanda.

La gestió indirecta d'aquests serveis és possible quan siguin susceptibles d'explotació econòmica per particulars, i en cap cas es poden prestar per concessió els serveis que impliquin exercici d'autoritat inherent als poders públics.

Recorda

No és aconsellable la coexistència, en la mateixa ciutat, de models de contractes de prestació de servei amb models de concessió. Aquesta possibilitat s'hauria d'analitzar i justificar adequadament.

Com passava en la gestió directa, abans de la contractació pel model de concessió de servei, **cal fixar el règim jurídic**, en el qual:

- Es declari que l'activitat està assumida com a pròpia per part de l'administració
- S'atribueixin les competències administratives
- Es determini l'abast de les prestacions a favor dels administrats
- Es regulin els aspectes jurídics, econòmics i administratius

Abans de procedir a la licitació, aquest model requereix un estudi de viabilitat econòmica financera que estimi els costos de l'explotació del servei.

En el **contracte** de la concessió del servei, cal detallar de forma precisa:

- La definició de l'objecte del servei
- Les condicions de la prestació
- Les tarifes a abonar per part dels usuaris i els procediments per revisar-les
- El cànon o la participació a satisfer a l'administració
- La distribució de riscos entre l'administració i el concessionari, tenint en compte que el risc operacional sempre correspon al contractista

04.

Les subvencions a escoles bressol privades i els ajuts a les famílies

En aquest apartat, s'inclou l'establiment de possibles subvencions a escoles bressol privades (siguin de titularitat mercantil, d'una cooperativa o d'una entitat sense finalitat de lucre) o directament a les famílies que assisteixen a una escola bressol privada.

Important

En el cas de les escoles bressol privades, i a diferència dels casos exposats anteriorment, l'Ajuntament no és el titular del servei ni tampoc té cap potestat de direcció ni de control.¹⁷

Les subvencions a escoles bressol privades o a famílies pot ser una eina complementària del servei públic municipal d'escoles bressol que, igual que altres serveis d'atenció a la primera infància, pot donar resposta a determinades necessitats de famílies o, de forma temporal i transitòria, a la prestació del servei que ja tenim planificada.

---

¹⁷ Article 284 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.

Poden haver-hi municipis que, per les seves característiques quant a instal·lacions, professionals i projectes de qualitat en l'àmbit privat, puguin trobar en un model de subvenció una alternativa conjuntural a la prestació del servei.

4.1. Els ajuts directes a les famílies

En aquest supòsit, l'Ajuntament pot atorgar, mitjançant una convocatòria pública, ajuts a famílies per a l'assistència dels menors a una escola bressol de titularitat privada (que pot ser una cooperativa, una empresa mercantil o una entitat sense finalitat de lucre).

Dins d'aquest marc, no tindria gaire lògica que les subvencions permetessin anar a les famílies de forma indistinta a qualsevol escola bressol i, per tant, la manera més adient d'atorgar aquestes subvencions és:

1. Assegurar que els centres que rebin aquests infants ofereixen un **projecte de qualitat** en el qual s'estableixen uns mínims en l'atenció educativa. Per fer-ho, l'Ajuntament, a través de la publicació d'unes bases i d'una convocatòria pública, pot autoritzar com a centres col·laboradors aquelles escoles bressol de titularitat privada que garanteixin aquesta prestació, assegurant un sistema de seguiment i control.

2. Cal que l'Ajuntament aprovi i signi un **conveni de col·laboració** amb aquests centres on s'estableixi de forma clara què comporta l'assistència quant a calendari, horaris, serveis complementaris i atenció educativa als infants i les famílies, acordant un preu únic i igual amb tots els centres per a la prestació dels serveis base establerts.

3. L'Ajuntament, mitjançant l'aprovació d'unes **bases generals** inicials i de convocatòries en règim de concurrència competitiva, pot atorgar subvencions per l'assistència al servei en diferents percentatges, en funció de la situació socioeconòmica familiar.

4.2. Les subvencions a escoles bressol privades

L'Ajuntament també pot establir, mitjançant una convocatòria pública, subvencions a escoles bressol privades que serveixin per disminuir les quotes a les quals han de fer front les famílies. Cal garantir la concurrència competitiva i assegurar que no es produeix competència deslleial.

En aquest supòsit, cal aprovar unes bases generals i convocatòries en règim de concurrència. S'ha de regular molt específicament a les bases i les convocatòries l'objecte i la justificació de la contractació per assegurar que les escoles bressol privades que rebin les subvencions ofereixen uns **estàndards de qualitat mínima**.

05.

La planificació de l'oferta de places i els sistemes d'accés

5.1. La planificació de l'oferta de places en funció de la demanda implícita i explícita del servei

Per saber-ne més

SERRA MARTIN, Albert
L'escola bressol i els serveis a la petita infància i a les seves famílies. Una proposta de gestió municipal [en línia]. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2017.

http://www1.diba.cat/llibreria/lstDetall_Publicacions.asp?Opener=Servei&ID=37672&llista_serv=EDU

Un element indispensable per saber si cal donar continuïtat, modificar l'oferta o proposar l'obertura de noves places és utilitzar un **sistema de planificació**, que en la majoria d'ajuntaments es pot integrar en els equips que ja realitzen aquesta tasca (oficines municipals d'escolarització, de planificació educativa, etc.).

L'article 15 del Decret 282/2006 estableix que l'administració educativa i l'administració local han d'impulsar una **oferta suficient per atendre la demanda** de places de primer cicle de l'educació infantil, que ha de prioritzar les zones socialment desfavorides, respectar l'equilibri territorial i tenir en compte les fluctuacions de la demanda. No és una tasca fàcil, atès que la majoria d'ajuntaments petits i mitjans del territori no disposen d'indicadors d'informació demogràfica i social de fàcil consulta sobre la primera infància, de dades sobre la possible demanda més explícita o més implícita del servei, ni moltes vegades d'informació sistematitzada sobre el perfil i les característiques de la població usuària.

Recorda

L'afirmació genèrica que “la demanda supera l'oferta” o que el servei d'escoles bressol (públiques i privades) “ha de poder cobrir el 60 % de la població entre 0 i 3 anys” no poden ser els únics criteris en què basem la planificació del servei.

Així doncs, per poder aconseguir una planificació acurada, cal fer una radiografia de la demanda i de l'oferta real del municipi. Això tan sols ho podem aconseguir analitzant molt bé, amb les dades que tenim a l'abast, tant una cosa com l'altra.

Als criteris de quantificació demogràfica o de **demanda** percentual dels darrers anys, cal incorporar **criteris més qualitatius** com ara la tipologia d'estructures familiars del municipi, el nivell econòmic, l'adequació d'horaris i calendaris a les situacions laborals i socials, la desigualtat de gènere, el capital cultural i el valor atorgat al servei educatiu ofert.

Conèixer la **demanda explícita i implícita** és un dels elements indispensables per garantir un bon funcionament del servei. Cal obtenir indicadors com:

- a) Dades sobre l'evolució demogràfica (població per franges d'edat i pes relatiu de la població de 0 a 3 anys, nombre de famílies i estructura, taxa de natalitat, data mitjana de maternitat).
- b) Evolució d'estructures familiars i de convivència (nombre de famílies i estructura).
- c) Dades sobre el grau d'integració de la dona al món laboral.

- d) Dades sobre les condicions socioeconòmiques de la població.
- e) Taxa d'escolarització de la població infantil.
- f) Dades sistematitzades tant del nombre com dels perfils socials de les famílies que actualment són usuàries del servei (centres públics i privats del municipi).
- g) Indicadors sobre la necessitat social del servei, basats en necessitats educatives, estructures i hàbits socioeconòmics, estructures laborals i familiars, necessitats d'inclusió.
- h) Informació sobre la percepció de les famílies del municipi sobre el servei.

Important

L'ús de les tecnologies de la informació i un treball transversal per a l'elaboració conjunta d'indicadors entre departaments municipals com serveis socials, equitat de gènere, treball i ocupació, sistemes d'informació i padró municipal, poden fer més fàcil les tasques de planificació.

Quant a l'**oferta**, el primer que cal fer és inventariar tots aquells serveis, projectes i accions del municipi (tant provinents d'organismes públics com de l'oferta mercantil i social) adreçats a la població entre 0 i 3 anys. No parlem únicament de l'oferta d'escoles bressol privades, sinó també de serveis de mainaders, ajuts per a l'escolarització, grups de lactància, etc.

D'aquests serveis existents, és molt interessant que el municipi disposi de dades –segregades per gènere– sobre la demanda i l'oferta i la tipologia de persones usuàries.

Recorda

Disposar i analitzar la informació sobre l'oferta existent per aquestes edats i la demanda explícita i implícita ens ajuda a definir el servei i l'evolució que hauria de tenir en els propers anys, tant en oferta de places com en ubicació, característiques i estructura.

5.2. Els sistemes d'accés equitatiu

Comptar amb un nombre elevat d'oferta de places a la nostra ciutat no és sinònim de garantia d'un accés socialment heterogeni, ni tampoc que siguin els sectors socials amb més necessitat els que finalment en puguin gaudir.

Malgrat que sembla que existeix una percepció generalitzada que la composició social dels centres és heterogènia en aquest cicle educatiu, les dades reals demostren que, igual que en altres etapes educatives, en la de 0 a 3 anys també es produeixen **efectes de segregació** i part dels infants i famílies socialment desafavorides no hi accedeixen. L'efecte té encara més impacte, ja que es tracta d'un servei "voluntari" ¹⁸ i no gratuït i que el valor de projecció i millora que pot tenir no es percep de la mateixa manera per part de tots els grups socials.

---

¹⁸ Article 1 del Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil i article 12 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

Resum

Segons l'informe del Síndic de Greuges de Catalunya de l'any 2016, un 65 % de les famílies que opten per aquests serveis tenen un nivell d'estudis universitaris i tan sols un 32 % d'estudis primaris. Igualment, tan sols escolaritzem un 4 % de fills d'estrangers, que són el 20 % del grup poblacional d'aquestes edats.

Important

El plantejament del model (no obligatori, de copagament i sense cobertura del 100 % de la possible demanda potencial) obliga a una regulació molt sistematitzada de les condicions d'accés. Es tracta d'un àmbit que pot ser determinant de l'equitat del sistema.

Alguns estudis suggereixen que si agafem el 10 % de famílies més vulnerables, hi ha una percepció d'heterogeneïtat en el sistema; però si augmentem el nombre de famílies vulnerables fins al 25 %, aquesta percepció segregadora augmenta més enllà de la mitjana europea.

Per saber-ne més

MURILLO, F. Javier; MARTÍNEZ-GARRIDO, Cynthia. "Magnitud de la segregación escolar por nivel socioeconómico en España y sus comunidades autónomas y comparación con los países de la Unión Europea". *Revista de Sociología de la Educación-RASE* [en línia] (gener de 2019). <<https://doi.org/10.7203/RASE.11.1.10129>>

La legislació fa referència clara i explícita a l'accés equitatiu a les etapes inicials:

Normativa

La **Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE)**, en l'article 81, estableix que correspon a les administracions educatives assegurar una actuació preventiva i compensatòria que garanteixi les condicions més favorables per a l'escolarització, durant l'etapa de l'educació infantil, de tots els nens amb unes condicions personals que suposin una desigualtat inicial per accedir a l'educació bàsica i per progressar en els nivells posteriors. Malgrat no saber si el legislador parlava del 1r o 2n cicle o de tots dos, reafirma la idea que una intervenció compensadora en aquesta etapa pot evitar part de la segregació educativa en les següents.

La **Llei d'Educació de Catalunya** també obre la possibilitat, en aquest cicle educatiu, que els ajuntaments puguin intervenir en la baremació inicial de les sol·licituds d'accés al servei: "En els procediments d'admissió dels alumnes als ensenyaments de primer cicle d'educació infantil sostinguts amb fons públics, els ajuntaments poden establir altres criteris generals de prioritat, a més dels establerts per l'apartat 1" (punt 6 de l'article 47 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació).

Aquest marc, en el qual el legislador ja ha previst i fins i tot instat a una actuació preventiva i compensatòria, legitima els ajuntaments a prendre mesures, no únicament de baremació en el procés de preinscripció, sinó també d'actuació informativa i preventiva dirigides a aquelles famílies per les quals, l'accés al servei hauria de ser prioritari.

Cal prestar una **atenció especial** a:

a) Mantenir l'atenció al 10 % de famílies més vulnerables, que actualment ja assisteixen al servei, derivades, en la majoria d'ocasions, a través de les xarxes municipals de serveis socials.

b) Oferir facilitats per ampliar l'accés i l'assistència a aquests grups vulnerables situats entre el 10 i el 25 % de la població. Les facilitats s'han de fer efectives en:

- La baremació per l'accés (establint criteris específics)
- La reducció dels preus públics per l'assistència
- Programes orientats a donar percepció de valor d'aquesta etapa educativa a les famílies

c) Prioritzar, a l'hora de baremar l'accés, les estructures familiars que no disposen d'una xarxa familiar de suport (famílies monoparentals, parelles joves nouvingudes a la ciutat en les quals treballen els dos membres en situacions –moltes vegades– de precarietat laboral...)

d) Establir un canal prioritari per als infants amb diversitat funcional i amb **necessitats educatives especials** i socialment desfavorits.

e) Propiciar l'accés d'infants de famílies nouvingudes, encara inferior percentualment al de la resta de la població, tant per raons d'inclusió com d'afavoriment del marc de convivència de la ciutadania.

f) Promoure **canvis de percepció** en determinats grups socials. En aquest sentit, cal acompanyar l'oferta del servei d'escoles bressol de processos de formació que afavoreixin *parentalitats i marentalitats* positives i planificar, a la vegada, una oferta complementària de serveis adreçats a la primera infància.

Per saber-ne més

BONAL, Xavier; CUEVAS, Joan. *Combatre la segregació escolar: de l'amenaça a l'oportunitat* [en línia]. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2018.

<<https://www.fbo-fill.cat/sites/default/files/GuiaSegregacioEscolar.pdf>>

06.

El cost i el finançament del servei d'escoles bressol

6.1. El cost del servei

Calcular el cost total del servei i de cada una de les places no ha de ser una tasca especialment complicada. Es tracta únicament de relacionar les diferents despeses, tant directes, indirectes com d'amortització de béns i equipaments.

Un possible exemple, molt simple, de les despeses a tenir en compte és:

Tipus de despesa

Recursos humans

Personal directiu

Personal educador

Personal de suport

Personal especialitzat

Personal de cuina

Personal d'administració

Vestuari del personal

Despeses de formació del personal

Observacions

Despeses del contracte amb l'empresa prestadora en el cas d'un sistema de gestió indirecta.

Despeses de salaris, aportacions a la seguretat social i altres incentius o prestacions previstos al conveni laboral, en el cas de prestació del servei amb personal propi.

Cursos generals i específics

Programes específics	Despeses derivades de la realització de programes educatius específics	Formació de pares i mares, projectes d'innovació pedagògica...
Assegurances	Assegurances	D'accidents, de responsabilitat civil, de l'edifici i les instal·lacions
Material de funcionament	Material ordinari	Higènic, didàctic, sanitari, administratiu...
Subministrament de menjar	Despeses generades pel càtering del menjar	Despeses generades amb l'empresa subministradora dels menjars
Serveis de neteja i bugaderia	Despeses generades pel servei de neteja	Neteja d'instal·lacions i mobiliari
	Despeses generades pel servei de neteja	Despeses generades per la neteja de la roba dels bressols
Consums energètics	Consums d'aigua, electricitat i gas	S'han de calcular proporcionalment en el cas d'un contracte genèric de l'ajuntament
Manteniment instal·lacions	Manteniment ordinari	Despeses de petites reparacions, pintura...
Amortitzacions	Amortització de la construcció de l'edifici	
	% d'amortització de compra de mobiliari i dels equips de les instal·lacions	S'han de calcular proporcionalment en el cas d'un contracte genèric de l'ajuntament
	% d'amortització del manteniment correctiu o normatiu i de les obres d'ampliació o millora	Percentatge de despeses anuals d'amortització sobre les inversions posteriors

Un estudi encarregat pel Servei d'Educació de la Diputació de Barcelona detalla de forma molt més completa i rigorosa el càlcul dels costos del servei.

Per saber-ne més

CAROL, Maite. *Guies de política educativa local. Gestió per costos de serveis educatius municipals*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019.

http://www1.diba.cat/l1breria/l1stDetall_Publicacions.asp?Opener=Diputacio&ID=62068

6.2. El finançament del cost

El finançament dels serveis d'escoles bressol prové bàsicament de tres fonts:

- Els **preus públics** abonats per les famílies
- Les **subvencions** d'altres administracions: Generalitat de Catalunya i Diputacions
- L'aportació de l'**Ajuntament**

Inicialment, els acords polítics entre administracions i els compromisos adoptats en les diferents normatives¹⁹ orientaven el finançament prenent com a base l'anomenada **política de terços**, que redistribueix el cost total del servei entre dues administracions educatives (autonòmica i local) i les aportacions de les famílies usuàries.

---

¹⁹ Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat i Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

Important

Les compensacions parcials a partir de les aportacions fetes per part de les Diputacions dels darrers anys han estat claus per al manteniment dels serveis, però no haurien de ser considerades, tant pel seu caràcter voluntari com per la seva inestabilitat, un recurs de finançament.

No obstant, cal tenir en compte, algunes circumstàncies:

- D'una banda, en els darrers anys, el finançament compromès per l'Administració autonòmica s'ha vist reduït i fins i tot anul·lat. Malgrat que les sentències dictaminades²⁰ són clares tant en la seva fonamentació jurídica –que responsabilitza el Govern autonòmic sobre l'obligació del finançament– com en les seves conclusions –que reconeixen el dret de les administracions locals a percebre les subvencions compromeses–, la situació actual manté un litigi que caldrà resoldre amb el reconeixement del deute i un acord de finançament per part de la Generalitat.
- D'una altra banda, el terç provinent de les famílies, considerat com la proporció màxima, no es fa efectiu per part de famílies que no disposen de prou recursos econòmics. En aquests casos, la diferència entre el preu establert i la possible aportació es resol mitjançant un sistema de beques, ajuts, reducció de preus o sistemes de tarifació social finançats en part pels governs locals i en part també per algunes convocatòries específiques de subvencions d'altres administracions.

Tenint en compte la voluntat i el compromís social i polític fet públic, i les primeres resolucions judicials que avalen l'obligació del compromís de finançament per part de l'Administració autonòmica, les indicacions d'aquesta guia es basen en aquesta fórmula de **finançament per terços**. Vegem de forma resumida les característiques de cada un d'ells.

---

²⁰ Sentències 844/2017, 946/2017 i 853/2017 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

6.2.1. Els preus públics abonats per les famílies

Els preus públics abonats per les famílies han de venir determinats pel ple municipal a través de l'aprovació anual de l'ordenança fiscal.

Cal tenir present el caràcter de preu públic i la necessitat d'acreditar que existeixen raons de caràcter social o d'interès públic que justifiquen que els preus no cobreixin la totalitat del cost del servei. A la vegada, cal consignar als pressupostos de l'entitat les dotacions oportunes per cobrir la diferència.

Normativa

L'article 44 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, estableix que l'import dels preus públics ha de cobrir com a mínim el cost del servei prestat o de l'activitat realitzada, malgrat que especifica que quan existeixin raons socials, benèfiques, culturals o d'interès públic que així ho aconsellin, es poden fixar preus públics por sota del límit previst. En aquests casos s'han de consignar als pressupostos de l'entitat les dotacions oportunes per cobrir la diferència resultant.

Alguns elements a tenir en compte són:

a) S'ha de tendir, de forma generalitzada i com a càlcul mitjà (no sobre els preus abonats finalment per cada família), a **cobrir un terç de les despeses** generades per la prestació del servei.

b) Cal establir **preus diferents per a serveis diferents**. Si l'oferta ha de ser diversificada en funció de les necessitats familiars, laborals i socials, s'han d'establir preus

diferents en funció dels serveis prestats (horari complet, horari reduït, servei de menjador i d'acollida, activitats al mes de juliol, horaris d'acollida, etc.).

Si bé hi ha despeses que són generals i que l'establiment de preus no pot ser definit de manera estrictament proporcional a les hores d'ús, també és cert que els preus públics no haurien de penalitzar les famílies que en facin un ús reduït, i més encara si volem fer realitat els objectius de conciliació, equitat de gènere o inclusió.

c) Cal fixar preus diferents per a **capacitats econòmiques diferents**. El caràcter voluntari i no gratuït del servei pot allunyar i fins i tot deixar fora les famílies més vulnerables econòmicament. Per equilibrar aquest factor apareixen algunes alternatives que els ajuntaments poden fer efectives, bé prioritzant-ne algunes, bé aplicant de forma simultània les **diferents fórmules**:

1. **Reducció del preu general**: reduir els preus generals dels serveis sobre la base d'una aportació municipal superior al terç de finançament plantejat.

Aquesta alternativa, que d'entrada sembla que tendeix a universalitzar el servei, abarateix el preu a les famílies amb la renda mitjana més alta, però segurament limita l'accés a les famílies amb les rendes més baixes i és possible que no arribi a equilibrar-lo en les rendes mitjanes (en alguns casos pot desmotivar l'accés de dones al mercat laboral per una manca de compensació entre els ingressos i les despeses familiars).

Segurament no és el sistema de reducció més equitatiu, tot i que se'n pot valorar l'aplicació en poblacions amb rendes econòmiques poc diferenciades sempre que s'acompanyi d'un sistema de beques, reduccions i exempcions per a les famílies amb les rendes més baixes.

2. Establiment d'un **preu general amb un sistema de beques, reduccions i exempcions** destinat a equilibrar les rendes econòmiques familiars més baixes.

En aquest supòsit, i una vegada definits els preus públics generals, es pot establir, en la mateixa ordenança, un sistema de reduccions i exempcions del pagament a aquelles unitats familiars que compleixin una sèrie de requisits prèviament especificats.

Hi ha alguns **indicadors generals** que s'han aplicat en l'àmbit de l'atenció de serveis socials i que ens poden ajudar (components de la unitat familiar, desigualtat de renda, rendes inferiors al 60 % de la mitjana, situacions d'atur o precarietat laboral, accés i despeses de vivenda, prestacions no contributives, renda mínima d'inserció, existència d'infants en risc d'exclusió social, infants en acollida, necessitats d'ajuts alimentaris, famílies monoparentals, persones discapacitades a càrrec de la unitat familiar, etc.). Cal estudiar aquells que afecten d'una manera més directa la població econòmicament vulnerable de la nostra ciutat i, partint de l'anàlisi de dades objectives i la seva evolució temporal, establir els criteris per a cada curs escolar.

Alguns elements importants si optem per aquesta fórmula són:

- **Assegurar la possibilitat de revisió dels criteris.** Les circumstàncies econòmiques familiars poden variar i cal establir una estructura àgil per donar-los resposta.
- **Afavorir sistemes objectius de justificació de les situacions de vulnerabilitat econòmica que també siguin àgils** (no duplicar documentació ja justificada, accedir de forma directa des de l'administració a dades de renda econòmica...).
- **Revisar, en cada exercici pressupostari, els indicadors socials de què disposem i adequar-hi els criteris de reducció o exempció dels preus.**
- **Consensuar amb altres programes i serveis municipals que també tramiten aquest tipus de reduccions i exempcions de preus** (serveis socials, altres serveis educatius o esportius...) els indicadors de valoració.

Per saber-ne més

Podeu ampliar la informació sobre el sistema de tarifació social a:

Puig, Miquel. *Guies de política educativa local. La tarifació social dins les estratègies d'equitat en l'accés als serveis educatius* [en línia]. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019.

<http://www1.diba.cat/uliep/pdf/62069.pdf>

Establiment d'un **sistema de tarifació social**: la base d'aquesta fórmula es fonamenta en el fet que, en funció de les circumstàncies econòmiques i socials de cada una de les famílies, s'estableix un preu públic diferenciat per l'accés als serveis. El mecanisme estructura diferents franges calculades **segons els ingressos** de la unitat familiar, compensats per circumstàncies socials determinades.

Alguns elements a valorar en l'aplicació d'aquest sistema són:

- Implica una anàlisi i un càlcul del preu, a l'inici de curs, per a cada una de les famílies que rebran el servei, que ha de ser comunicat i acceptat prèviament.
- Com en el cas de les reduccions o exempcions, cal permetre la revisió dels criteris durant tot el calendari, i que els sistemes per al càlcul siguin els més àgils possible. Cal estandarditzar els indicadors que fonamenten l'estructura amb altres programes i serveis municipals que també tramiten aquest tipus de sistema (escola de música, activitats esportives, escola d'art...)

El mecanisme de tarifació social pot garantir que la mitjana final d'aportacions de les famílies sigui d'un terç del finançament, entenent que algunes aportaran una quantitat més elevada a aquest terç i unes altres una inferior.

3. Aplicació simultània dels tres sistemes: Els tres sistemes d'adequació dels preus públics a satisfer per les famílies es pot aplicar en formats mixtos i simultanis que incorporin avantatges de cada un d'ells, en funció de les característiques socials de la població, de l'organització municipal i de les possibilitats de finançament del servei amb fons propis. Pot ser compatible amb l'establiment d'una reducció del preu

màxim a un terç del cost per a totes les famílies. Es pot aplicar a la vegada que un sistema de reducció i exempció de preus en les franges més baixes de l'estructura.

Qualsevol de les fórmules s'adequa a les circumstàncies familiars i cal consignar-la en el pressupost municipal amb una partida de despeses que compensi aquesta diferència produïda per les reduccions i exempcions sobre el preu general.

6.2.2. El finançament a través de subvencions d'altres administracions

Aquest finançament s'ha anat fent fins ara, en part, a través de la participació de les Administracions locals en les diferents convocatòries de subvencions que han realitzat la Generalitat de Catalunya i les Diputacions.

Si bé la normativa ha reconegut l'obligatorietat d'establir sistemes de finançament per part del Govern autonòmic, aquests no s'han regulat, de forma efectiva i estable en els darrers anys.

Normativa

La Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat, estableix a la seva disposició final primera que el Govern ha de dotar les partides pressupostàries necessàries en els pressupostos de la Generalitat. Igualment, l'article 198 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix que, preferentment per a satisfer les necessitats d'escolarització d'infants en entorns socioeconòmics o culturals desfavorits i en zones rurals, el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya ha de subvencionar la creació, la consolidació i el sosteniment de places per a infants de zero a tres anys en llars d'infants de titularitat municipal.

Actualment, el finançament per part de les administracions al retorn de les ajudes pendents d'anys anteriors i a la recuperació del sistema de convocatòries de subvencions –que incorporaran criteris diferencials en funció de la capacitat econòmica de l'administració i les característiques socials de les famílies–, i, per part de les Diputacions, a la convocatòria de subvencions que assumiran en el finançament de projectes específics, com l'atenció als alumnes amb diversitat funcional o la formació del personal educador.

Important

El finançament del servei per part d'altres administracions, és doncs, actualment, inestable, i cal que els ajuntaments prevegin, en la posada en marxa i manteniment dels serveis, aquesta circumstància.

6.2.3. El finançament a través de l'Ajuntament

L'aportació municipal, prevista inicialment com un terç, és, en la realitat, la quantitat diferencial entre el cost final del servei i els ingressos obtinguts per la suma de les aportacions de les famílies i les subvencions obtingudes per part d'altres administracions. La quantitat final pot acabar sent superior al terç del cost total.

A l'hora de determinar-ne el càlcul, cal tenir en compte:

- L'existència de **convocatòries de finançament** per part d'altres administracions públiques en l'exercici pressupostari.
- El **diferencial**, determinat per l'establiment de la reducció del preu general, les reduccions o exempcions per a determinades famílies o els sistemes de tarifació social.

Recorda

És aconsellable, doncs, l'elaboració prèvia d'algun estudi de viabilitat que permeti assegurar el finançament del servei, tant a curt com a mitjà termini.

07.

Altres aspectes sobre l'organització i el funcionament

Entre les moltes preguntes que es poden plantejar sobre la gestió del servei d'escoles bressol, s'ha escollit apuntar tres temes d'interès:

1. El model pedagògic
2. L'organització dels temps educatius
3. La participació de la comunitat educativa

7.1. El model pedagògic

A banda d'un cert consens generalitzat sobre un principi que prioritza el respecte a l'autonomia de l'infant i el desenvolupament de les seves capacitats –ententent que cal oferir oportunitats d'aprenentatge no excessivament dirigides–, actualment no existeixen pautes determinades per la normativa o consensos generalitzats sobre el model pedagògic de les escoles bressol.

Pel que fa a la normativa, el preàmbul del Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil, determina que l'**acció** educativa s'ha d'emmarcar en els criteris per a l'organització pedagògica dels centres de l'article 78 de la Llei d'educació:

- Tenir en compte els diferents ritmes de desenvolupament dels infants.
- Adequar l'ensenyament a les diverses característiques personals i socials que condicionen els aprenentatges.
- Seleccionar i organitzar de manera adequada els continguts.
- Potenciar que l'activitat de classe discorri en les millors condicions possibles perquè cada infant i el grup en conjunt s'esforci per actuar amb autonomia.
- Establir els mitjans necessaris perquè cada infant se senti atès, orientat i valorat, sense veure's condicionat per estereotips culturals i de gènere, quan ho necessiti i sense cap discriminació.

Normativa

En el marc del que estableix l'article 77, els elements organitzatius que adoptin els centres en l'educació infantil han de contribuir específicament a:

- a) Reconèixer, facilitar i fer efectiu el compromís de les famílies en el procés educatiu de llurs fills.
- b) Garantir per a cada infant que les situacions d'aprenentatge mantenen viva i estimulen la seva curiositat per tot el que l'envolta.
- c) Garantir als infants l'estabilitat i la regularitat necessàries per a facilitar-los l'aprenentatge, i també l'autoestima amb relació a tot el que aprenen.

d) Assegurar el seguiment sistemàtic de les activitats i els projectes de grup, i documentar els processos individuals o de grup per compartir-los amb els infants i les famílies.

e) Escoltar els infants, atendre al que diuen i al que fan, i facilitar-los la participació en el que els afecta, per desenvolupar-ne l'autonomia responsable.

El mateix decret estableix els principis generals, la finalitat, la relació entre centres i família, els elements del currículum, les capacitats, les àrees d'intervenció i el sistema de seguiment del desenvolupament dels infants.

Dins d'aquest ampli marc d'actuació, cada ajuntament i cada centre poden concretar en el seu projecte educatiu els principis pedagògics que han de guiar les programacions didàctiques d'acord amb el marc curricular. Algunes **orientacions** poden ser:

- **Afavorir el debat tant de la comunitat educativa de la ciutat (en un sentit ampli, participatiu, multiprofessional) com de la comunitat educativa de cada escola bressol sobre el model pedagògic que ha d'orientar les accions educatives del servei.**
- **Concretar aquest model pedagògic en els projectes educatius de cada escola, trobant un equilibri entre els principis d'actuació pedagògica generals de la ciutat i les peculiaritats de cada centre concret.**
- **Assegurar que els sistemes organitzatius preveuen espais estables de participació, formació i debat de la comunitat educativa sobre el model i la seva evolució.**
- **Incloure en el debat sobre el model pedagògic els valors; les característiques de l'entorn social, cultural i sociolingüístic; els criteris per afavorir l'equitat; la coeducació; la no-discriminació i la inclusió; el tractament de la diversitat; les mesures per a l'acolliment i l'adaptació dels infants, i el paper de les famílies.**

7.2. Els temps educatius: horaris i calendaris flexibles per a la diversitat d'estructures familiars

Important

Organitzar el servei suposa trobar un equilibri entre drets laborals del personal educador, la coordinació de professionals i l'optimització dels recursos.

Una part de les condicions en què s'ha de desenvolupar el servei d'escola bressol està determinada pel Decret 282/2006, pel qual es regula el primer cicle de l'educació infantil. S'ha de vetllar per trobar l'equilibri entre la garantia de **qualitat** del servei, que pretenia regular el decret, i la **flexibilitat** que exigeix la seva prestació.

Un dels debats que sorgeixen en el funcionament de les escoles bressol és la capacitat per adaptar les característiques dels horaris i calendaris a la diversitat de necessitats socials i familiars, i fer-ho amb criteris de qualitat i raonables sobre el nombre de dies i hores màximes que els infants d'aquestes edats han de fer ús del servei.

El **Decret 101/2010, sobre l'autonomia dels centres**, deixa un cert marge d'actuació quant a l'organització d'horaris i calendaris de funcionament:

Normativa

“Els centres han d'organitzar la distribució horària en funció de les activitats quotidianes lligades a la satisfacció de les necessitats bàsiques dels infants, el nombre d'alumnes, d'espais i de recursos, i atenent la seva planificació curricular.” [...] “Els diferents models organitzatius i de funcionament recollits en el projecte educatiu han de facilitar la protecció dels drets dels infants i la conciliació de la vida laboral amb la responsabilitat primordial de les famílies en la criança i educació dels seus fills i filles”.

(punts 2 i 4 de l'article 7 del Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil).

Així mateix, el **Decret 282/2006** estableix algunes **limitacions**:

Normativa

“Els centres han d’oferir els seus serveis de manera continuada i sistemàtica a grups estables d’infants, amb freqüència diària, distribuint les activitats per franques horàries i de serveis durant deu o més mesos l’any. També poden oferir de manera regular i amb una programació adequada un servei educatiu de menor freqüència i atenció horària que l’anterior a grups estables d’infants dos o més dies a la setmana, tres o més hores al dia, durant deu o més mesos l’any.” “Cada centre defineix i aprova per a cada curs acadèmic la programació dels serveis educatius que ofereix, la qual ha de respectar els límits raonables de permanència diària dels infants al centre. [...]”

(punts 1 i 2 de l’article 10 del Decret 282/2006, pel qual es regulen el primer cicle de l’educació infantil i els requisits dels centres).

La **flexibilitat i l’adaptació del servei** a les necessitats contextuais són un element clau de la gestió. Val la pena trencar algunes idees preestablertes i proposar algunes orientacions:

- Per determinar el calendari i els horaris de funcionament no és suficient fer una enquesta a les famílies del servei o utilitzar la intuïció: cal disposar de dades objectives sobre hàbits, horaris laborals, integració al mercat laboral, estructures familiars, etc., posant l’accent en els sectors socials més vulnerables.

- No totes les escoles bressol d'un mateix municipi han de tenir els mateixos horaris i calendaris. Les famílies han de poder escollir segons el model pedagògic, però també segons l'organització del calendari i els horaris.
- Dins del mateix centre els horaris poden ser diversos i flexibles quant a l'hora d'entrada i sortida, l'assistència a activitats del matí o la tarda, la permanència o no en l'activitat de menjador o la prestació del servei en els períodes de juliol, agost, Setmana Santa o Nadal. També hauria de ser possible l'assistència durant un període de temps, no necessàriament coincident amb la totalitat el curs escolar.
- Els recursos humans i de serveis dels quals es disposa poden condicionar la flexibilitat, però respectant les condicions de treball, planificant de forma conjunta i posant una mica d'imaginació, és possible modelar els serveis per donar resposta a les necessitats socials i familiars.
- És aconsellable establir alguns criteris de base, com limitar l'assistència diària de cada infant a un màxim de 8 o 9 hores (en funció de necessitats familiars i socials justificades), no utilitzar l'escola bressol de forma puntual o esporàdica (hi ha altres serveis d'atenció a la primera infància), respectar els horaris i el calendari en els períodes d'adaptació i tendir a unes pràctiques horàries en consonància amb els ritmes biològics dels infants.

7.3. La participació de la comunitat educativa en la gestió del servei

Un aspecte important de funcionament és l'establiment de mecanismes de participació de les famílies i de la comunitat social i educativa. Ateses les característiques i el curt període en què les famílies es vinculen al servei, és factible pensar que aquesta participació es pot vehicular a través de la representació d'associacions formalitzades i legalitzades de famílies usuàries.

Normativa

L'article 3 del Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil, fent referència a la relació entre centres i famílies, estableix que aquestes han de cooperar estretament en l'educació dels infants, que els centres han d'establir els mecanismes de participació i col·laboració necessaris que permetin compartir amb les famílies els criteris d'intervenció i responsabilitat educativa, i que s'han de planificar i establir mecanismes com les entrevistes i la carta de compromís educatiu.

També és cert que és un moment en què l'actitud i l'interès de les famílies per estar prop de les actuacions educatives és molt alt. Cal, doncs, conduir aquest **alt interès i predisposició** a través de mecanismes àgils, flexibles i eficients de participació. És una oportunitat important, sobretot per les famílies socialment més vulnerables, per enfortir *parentalitats i marentalitats* positives que aportin valor afegit i que puguin ser un antídoto per enfrontar les situacions de segregació escolar, educativa, cultural i social posteriors.

La normativa existent posa l'accent en la importància de la participació, però no estableix, a excepció del consell escolar, mecanismes per fer-la efectiva. A continuació, es proposen algunes fórmules.

a) Consell escolar:

òrgan de participació de la comunitat educativa en el govern de les escoles bressol.

El Decret 282/2006 ²¹ va establir la necessària constitució del consell de participació, com a òrgan de participació de la comunitat educativa en el govern dels centres públics d'educació infantil de primer cicle, amb les **competències i funcions** que la normativa vigent as-

---

²¹ Article 18 del Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres.

signava als consells escolars dels centres públics. Posteriorment, el Decret 102/2010 ²² va modificar el seu antic nom, i es va passar a denominar consell escolar.

La **composició** del consell escolar ha d'incloure:

- La direcció que el presidirà
- Representants del personal educador
- Representants de mares i pares
- Un representant de l'ajuntament del municipi
- Un representant dels treballadors de les altres categories professionals que treballen a la llar d'infants

Recorda

Malgrat que la LOMQE ²³ va reduir, de manera important, les competències més decisòries d'aquest òrgan, els ajuntaments poden possibilitar una participació estable de la comunitat educativa sobre les decisions importants que formen part del projecte educatiu, com són la concreció curricular; els criteris d'ús de la llengua catalana, de no-discriminació i d'inclusió educativa, d'atenció a la diversitat, metodològics, organitzatius i de seguiment i observació de l'infant; l'organització de l'horari escolar i la concreció dels mitjans de relació amb les famílies. A la vegada, el consell pot ser una bona eina per fer efectiva la transparència de les accions (pressupost, finançament, model de gestió, prioritats d'accés...) i per afavorir un contacte permanent i estable entre els membres de la comunitat educativa del centre.

---

²² Disposició addicional desena del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

²³ Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.

És important vincular les seves propostes amb la resta de projectes educatius d'altres centres i serveis d'atenció a la primera infància a la ciutat, i que la participació dels diferents agents en el centre s'acompanyi d'una participació més àmplia en el projecte d'atenció a la primera infància a la ciutat (comissions d'infància, comissions de treball del consell municipal d'educació, consells de la xarxa d'escoles bressol municipals, etc.).

Cal evitar:

- El perill que les propostes de cadascun dels centres obeeixin a una lògica de guany individual i no col·lectiu: els serveis d'escoles bressol s'han de planificar sempre en termes de serveis de la ciutat i no d'un centre.
- Que el consell escolar del centre sigui l'única fórmula de participació de les famílies en l'escola bressol.

b) Mecanismes de participació:

comissions, grups de treball i taules que conformin xarxes educatives de primera infància, tant a l'escola com a la ciutat.

Aquí s'inclouen múltiples formats: xarxes de coordinació entre centres, comissions i grups de treball del consell municipal d'educació, taules municipals d'infància, equips de treball per a projectes concrets, comissions transversals dins la mateixa administració local, comissions de treball conjunt dins dels centres estructurades en el consell escolar, espais permanents d'intercanvi amb les famílies, i un llarg etcètera de possibilitats en les quals les noves tecnologies de la informació –també de la participació i l'apoderament– han de tenir un paper important.

Els diferents formats s'han d'establir segons la temporalitat i els objectius del procés que justifiquen la participació de famílies, professionals, institucions i agents

socials, depenent de la cultura de la participació a la ciutat i dels recursos que en faran possible la dinamització i el funcionament.

c) La carta de compromís

L'article 3 del Decret 101/2010, estableix, com un dels mecanismes de relació i participació amb les famílies i en aplicació del projecte educatiu de centre, la carta de compromís educatiu.

La carta expressa els compromisos que cada família i el centre s'avenen a adquirir i que han de ser els necessaris per garantir la cooperació entre les accions educatives en un entorn de convivència, respecte i responsabilitat. Aquests compromisos han de fer referència, entre d'altres:

- Al seguiment de l'evolució dels alumnes
- A l'acceptació dels principis educatius del centre
- Al respecte a les conviccions ideològiques i morals de la família
- A la comunicació entre el centre i la família

La mateixa elaboració dels continguts de la carta pot ser un element motivador de la participació de la comunitat educativa, ja no únicament del centre sinó també de la ciutat. Als compromisos generals entre les famílies i el servei d'escoles bressol s'hi poden afegir compromisos específics de cada un dels centres i també amb cadascuna de les famílies, en funció de les seves necessitats i aportacions.

La signatura de la carta entre les direccions i les famílies ha de transcendir a ser un acte educatiu de responsabilitat compartida, en comptes d'un de burocràtic i formal.

08.

A tall de conclusió

Segurament, de la lectura d'aquesta guia es desprendran noves preguntes, nous interrogants, noves reflexions per a la gestió d'un servei públic municipal complex en organització, arriscat en el seu finançament, dubtós en les millors modalitats de gestió i menys definit del que voldríem en l'àmbit competencial dels municipis. També s'evidenciarà que el marc normatiu actual és força rígid en alguns aspectes organitzatius (composició dels grups, estructures professionals, instal·lacions...) a la vegada que hi ha molts àmbits de la gestió del servei que estan poc regulats.

Les diferents modalitats de gestió (basades en les normatives que regulen els sistemes de contractació pública, de transparència, de protecció de dades, de seguretat i de fiscalització de les actuacions) fan cada vegada més necessari disposar en les administracions locals d'estructures organitzatives formades, estables i capaces de planificar i anticipar-se, amb mecanismes àgils, als canvis i necessitats que genera la gestió d'aquests serveis. Això pot no ser fàcil en ajuntaments petits o petits-mitjans, que no sempre disposen d'aquestes estructures.

Cal insistir en la necessitat de fer una planificació acurada del servei i una avaluació continuada dels resultats, basades en indicadors objectius sobre les característiques socials de la població a qui s'adrecen. Moltes vegades es disposa d'informació dispersa entre els diferents departaments i àrees municipals que, mínimament organitzada i coordinada, pot ser molt útil per prendre decisions.

Al costat de les inseguretats i les dificultats, el servei públic municipal d'escoles bressol ofereix importants oportunitats per a un model més equitatiu d'atenció a la primera infància que pot generar dinàmiques d'influència en etapes posteriors. Sumat a altres intervencions educatives i socials, i a banda dels seus objectius específics, aquest recurs pot determinar aspectes claus en referència a la igualtat d'oportunitats, la lluita contra la segregació i l'abandonament, i l'afavoriment de l'èxit educatiu –no únicament dels infants, sinó també de les seves famílies. Segurament és una aposta clau en la intervenció dels governs locals.

Referències normatives

Lleis generals

Constitució espanyola de 1978.

Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

Normativa d'àmbit local

Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, modificada per la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local.

Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals.

Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

Normativa en matèria d'educació

Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.

Decret 75/2007, de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics, modificat pel Decret 31/2019.

Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Legislació específica d'educació infantil i escoles bressol

Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat.

Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres.

Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil.

Fonts d'informació i documents d'interès

BLASCO, Jaume. *De l'escola bressol a les polítiques de primera infància: l'educació i cura de la primera infància a Catalunya* [en línia] Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2018. <https://www.fbofill.cat/sites/default/files/IB_66_ESCOLA_2aEd_web040418.pdf>

BLASCO, Jaume, CREUS, Noemí i BAIXERAS Lluís. *Aules multisensorials a les Escoles Bressol Municipals. Una aproximació* (en línia) Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019. <<https://www.diba.cat/es/web/oel/altres-publicacions>>

BONAL, Xavier; CUEVAS, Joan. *Combatre la segregació escolar: de l'amenaça a l'oportunitat* [en línia]. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2018. <<https://www.fbofill.cat/publicacions/combate-la-segregacio-escolar-de-lamenaca-loportunitat>>

BUENO, David. "Què aprèn el cervell dels infants dels 0 als 3 anys?". A: Observatori de l'educació local: anuari 2018. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019. <https://www1.diba.cat/uliep/lstDetall_Publicacions.asp?Operar=Diputacio&ID=61665>

CAROL, Maite. *Guies de política educativa local. Gestió per costos de serveis educatius municipals* [en línia] Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019. <http://www1.diba.cat/libreria/lstDetall_Publicacions.asp?Operar=Diputacio&ID=62068>

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. *Les escoles bressol municipals: estat de la qüestió* [en línia] Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019. <<https://www.diba.cat/documents/94105123/115195250/EBM-Estat2019.pdf/a62ed073-c67c-4f96-be24-a50136296088>>

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ. *Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Organització de les llars d'infants* [en línia] Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2018. <http://educacio.gen.cat/cat/documents/IPCNormativa/DOIGC/ORG_Llars_infants.pdf>

MIRÓ BEDÓS, Joan. *Guies de política educativa local. Manteniment de centres educatius* (en línia) Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019. <<https://www1.diba.cat/uliep/pdf/61334.pdf>>

MURILLO, F. Javier; MARTINEZ GARRIDO, Cynthia (gener de 2019). “Magnitud de la segregación escolar por nivel socioeconómico en España y sus Comunidades Autónomas y comparación con los países de la Unión Europea”. *Revista de Sociología de la Educación-RASE* [en línia] <<https://ojs.uv.es/index.php/RASE/article/view/10129>>

PUIG, Miquel. *Guies de política educativa local. La tarificació social dins les estratègies d'equitat en l'accés als serveis educatius* [en línia] Barcelona: Diputació de Barcelona, 2019. <<http://www1.diba.cat/uliep/pdf/62069.pdf>>

PUIGVENTÓS GUSI, Clara. [et al.] *La direcció d'escoles bressol municipals: coneixements i eines clau* [en línia] Barcelona: Diputació de Barcelona, 2017. <https://www1.diba.cat/llibreria/1stDetall_Publicacions.asp?Opener=Libreria&ID=59425>

SERRA MARTÍN, Albert. *L'escola bressol i els serveis a la petita infància i a les seves famílies: una proposta de gestió municipal* [en línia] Barcelona: Diputació de Barcelona, 2017. <<https://www1.diba.cat/uliep/pdf/37672.pdf>>

SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA. *La segregació escolar a Catalunya (II): condicions d'escolarització* [en línia] Barcelona: Síndic de Greuges de Catalunya, 2016. <http://www.sindic.cat/site/unitFiles/4227/Informe%20segregacio%20escolar%20condicions%20escolaritzacio_def.pdf>

Annex

Referències bàsiques al marc normatiu que regula el funcionament del servei

En l'àmbit de:

Els drets fonamentals i principis rectors de les polítiques públiques

La normativa general educativa vigent

La normativa que regula de forma específica alguns aspectes d'organització i estructura d'aquest cicle educatiu

---

Hauríem de tenir en compte el que estableix:

- La Constitució espanyola de 1978. Específicament els articles 27 (dret a l'educació) i 39 (protecció a la infància)
  - L'Estatut d'autonomia de Catalunya. Específicament, l'article 17 (drets dels menors), el 21 (dret a l'educació) i el 41 (perspectiva de gènere)
  - La Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència
  - La Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat
-
- La Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa
  - La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, modificada per la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa
  - La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació
  - El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius
-
- El Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres
  - El Decret 101/2010, de 3 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments del primer cicle de l'educació infantil
-

La regulació de diferents aspectes associats a la selecció, contractació i **condicions laborals dels professionals** que presten el servei i al funcionament

- El Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic
- El Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors
- El Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un Text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública
- El Decret 214/1990, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals
- El marc normatiu que regeix els diferents convenis laborals

---

La regulació de diferents aspectes referits a la **salut i la seguretat**

- Les diferents normatives que regulen els riscos laborals, els plans d'autoprotecció i emergència, les vacunacions, la vigilància de la salut o els controls de plagues
- La normativa que regula aspectes de salut i alimentació. Entre d'altres, el Reial decret 3484/2000, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen les normes d'higiene per a l'elaboració, distribució i comerç de menjars preparats
- La normativa que regula els funcionaments dels menjadors col·lectius i el subministrament de menjar

---

La regulació dels procediments de contractació dels **serveis i subministraments**

- La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic

---

La regulació de diferents aspectes associats a l'**organització** i el **funcionament**

- Les normes de preinscripció i matriculació escolar. En concret el Decret 75/2007, de 27 de març, pel qual s'estableix el procediment d'admissió de l'alumnat als centres en els ensenyaments sufragats amb fons públics, modificat pel Decret 31/2019, de 5 de febrer.
- Les normes que regulen el funcionament dels òrgans col·legiats

---

La regulació de l'establiment de **preus públics** per a la prestació del servei

- El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals
- Ordenances fiscals vigents del vostre municipi

La regulació de les **subvencions** a centres i a famílies

- La Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions
  - El Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions
-

Amb la col·lecció de publicacions *Guies de política educativa local* volem posar a disposició dels governs locals uns materials breus de consulta sobre l'aplicació de les polítiques educatives en l'àmbit municipal, orientat a electes i càrrecs directius municipals amb responsabilitats en l'àmbit de l'educació.

Les persones que exerceixen aquestes responsabilitats, especialment si es tracta del seu primer mandat, es poden trobar amb dificultats derivades de la manca de coneixement profund de les competències i recursos disponibles pels ajuntaments a l'empara d'una legislació que moltes vegades no és prou clara. A més, sovint el règim local i sectorial és objecte de modificacions que dificulten el coneixement d'una competència la interpretació de la qual és diversa i es pot prestar a confusió.

Aquestes guies volen facilitar el desenvolupament de les tasques que exerceixen els ajuntaments, abordant les diferents matèries que afecten la gestió del dia a dia en l'àmbit de l'educació.

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Educació,
Esports i Joventut**

Gerència de Serveis d'Educació

Comte d'Urgell, 187

Recinte Escola Industrial

08036 Barcelona

Tel.: 934 022 950

o.pe.educació@diba.cat · diba.cat/educacio